

**ATAMA BEKLEYEN BEDEN EĞİTİMİ
ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAŞAM
DOYUMLARI VE UMUTSUZLUK
DURUMLARININ ARAŞTIRILMASI**

Sultan ŞAHİN

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

Tez Danışmanı

Doç. Dr. Celal TAŞKIRAN

Yüksek Lisans Tezi - 2020

**T.C
İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**ATAMA BEKLEYEN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ
YAŞAM DOYUMLARI VE UMUTSUZLUK DURUMLARININ
ARAŞTIRILMASI**

Sultan ŞAHİN

**Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı
Yüksek Lisans Tezi**

**Tez danışmanı
Doç. Dr. Celal TAŞKIRAN**

**MALATYA
2020**

 İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ	KABUL ONAY FORMU	Doküman No	
		Yayın Tarihi	
		Revizyon No	
		Revizyon Tarihi	
		Sayfa No	

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ

ATAMA BEKLEYEN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMEN ADAYLARININ YAŞAM DOYUMLARI VE UMUTSUZLUK
DURUMLARININ ARAŞTIRILMASI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN
DOÇ.DR. CELAL TAŞKIRAN

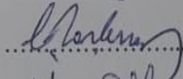
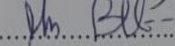
HAZIRLAYAN
SULTAN ŞAHİN

Jürimiz tarafından 27.11.2020 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonucunda bu tez oybirliği /oyçokluğu ile başarılı bulunarak Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Tezi olarak kabul etmiştir.

Jüri Üyelerinin Unvanı Adı Soyadı

1. PROF.DR. NURETTİN KONAR
2. DOÇ.DR. CELAL TAŞKIRAN
3. DOÇ.DR. MEHMET GÜLLÜ

İmza

O N A Y

Bu tez, İnönü Üniversitesi Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin ilgili maddeleri uyarınca yukarıdaki jüri üyeleri tarafından kabul edilmiş ve Enstitü Yönetim Kurulu'nun .../.../20... tarih ve 20.../..... sayılı Kararıyla da uygun görülmüştür.

Prof. Dr. Yusuf TÜRKÖZ
Enstitüsü Müdürü

İÇİNDEKİLER

ÖZET	vii
ABSTRACT.....	viii
SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ	ix
TABLolar DİZİNİ	x
1. GİRİŞ	1
2. GENEL BİLGİLER	5
2.1. Beden Eğitimi	5
2.2. Öğretmenlik	5
2.3. Eğitim Öğretim Süreci ve Öğretmenlik	6
2.4. Öğretmenlerin Atanma Süreci	7
2.5. Yaşam Doyumu	7
2.5.1. Yaşam Doyumuna Yönelik Kuramsal Yaklaşımlar.....	9
2.6. Umutsuzluk.....	11
2.6.1. Umutsuzluk Belirtileri	12
2.6.2. Umutsuzluğun Nedenleri	13
3. MATERYAL VE METOT	14
3.1. Araştırmanın Modeli.....	14
3.2. Araştırmanın Evreni.....	14
3.3. Araştırmanın Örnekleme	14
3.4. Veri Toplama Aracı	14
3.5. Veri Çözümleme Teknikleri	15
3.6. Etik Kaygıların Giderilmesi.....	16
4. BULGULAR.....	17
5. TARTIŞMA	24
6. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	29
6.1. Sonuç	29
6.2. Öneriler	30
KAYNAKLAR	31
EKLER.....	40
EK 1. ÖZGEÇMİŞ.....	40
EK 2. ANKET.....	41

EK 3. GÖNÜLLÜ ONAM FORMU 45

EK 4. ETİK KURUL ONAYI 47

TEŞEKKÜR

Araştırmam boyunca bana yardımcı olan, beni sabırla takip eden ve rehberlik eden danışman hocam Doç. Dr Celal TAŞKIRAN'a en içten teŐekkürlerimi sunarım. Araştırmam konusunda bana fikir veren ve beni cesaretlendiren Doç. Dr. Mehmet Güllü'ye motive edici desteği ve güzel fikirleri için teşekkür ederim.

Çalışmamın her anında büyük bir özveri ile yanımda olan ve çalışmamın heyecanını benimle yaşayan her konuda olduğu gibi bu çalışmada da yanımda olup elimi sıkıca tutan sevgili eşim Emre Şahin'e, bugünlere gelmemi sağlayan her zaman değerli olduğumu hissettiren annem Fatma alık'a, her zaman arkamda olan babam Ali alık'a ve çocukluğumuzu paylaştığım sevgili ablalarım Aynur alık, Hayriye alık, Hatice ÇALIK'a ve abim Ahmet Kaan alık'a, büyümelerini izlerken mesleki olarak çok Őey öğrendiğim, varlıklarıyla hayatıma mutluluk katan sevgili yeğenlerim Ali alık ve Öykü Durmaz'a üzerimde çok emeği olan sevgili hocam Mustafa GELEN'e, çok teşekkür ederim. Eğitim hayatım ve araştırmam süresince bana emeği geçen herkese teŐekkürü bir borç bilirim.

Sultan ŞAHİN

ÖZET

Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Yaşam Doyumları ve Umutsuzluk Durumlarının Araştırılması

Amaç: Bu çalışma atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşam doyumu ve umutsuzluk durumlarını incelenmek amacı ile yapılmıştır.

Materyal ve Metot: Araştırmada tarama modeli benimsenmiştir. Araştırma grubunu Kamu Personeli Seçme Sınavına hazırlanan 312 aday beden eğitimi öğretmeni oluşturmaktadır. Veri toplama aracı olarak Beck vd. geliştirdiği ve Durak ve Palabıyık tarafından Türkçe'ye uyarlanan "Umutsuzluk Ölçeği" ve Yaşam Doyum Ölçeği Diener, Emmons, Larsen, Griffin, tarafından geliştirilen Yaşam Doyum Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması Köker, tarafından yapılan ölçek kullanılmıştır.

Bulgular: Aday öğretmenlerin cinsiyetlerine göre umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı fark yoktur ($p>0,05$). Ancak aday öğretmenlerin yaşlarına, hazırlanma yıllarına ve okudukları bölümlere göre umutsuzluk düzeyleri arasında anlamlı fark vardır ($p<0,05$). Adayların KPSS hazırlanma yıllarına göre yaşam doyumu düzeyleri arasında anlamlı farklılık vardır ($p>0,05$).

Sonuç: Araştırma sonucunda yaşa, KPSS hazırlanma yılına, Bölüme göre umutsuzluk düzeylerinin yüksek olduğu ve cinsiyete göre umutsuzluk düzeyinin değişmediği bulunmuştur. Yine araştırmada beden eğitimi öğretmen adaylarının yaşam doyumu düzeylerine bakıldığında cinsiyet, yaş ve bölüme göre değişmediğini sadece KPSS hazırlanma yılına göre değiştiği sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: KPSS Hazırlanan Beden Eğitimi Öğretmeni, Umutsuzluk, Yaşam Doyumu

ABSTRACT

Research of Hopelessness Situations of Candidate Physical Education Teachers Who Are Preparing for Public Personnel Selection Exam

Aim: This research aims to study the hopelessness situations of candidate physical education teachers who are preparing for Public Personnel Selection Examination.

Material and method: In this research scannig method was applied. Research group consists of 312 candidate Physical Education Teachers prepering. Hopelessness scale, which was developed by Beck and adapted Turkish lanquage by Durak and Palabıyık, was used as a means of data collection medium and Life Satisfaction Scale developed by Durak and Palabıyık and adapted to Turkish by Diener, Emmons, Larsen, Griffin Used.

Result: There is no significant difference between prospective teachers' despair levels according to their gender($p>0,05$). However, there is a significant difference between the levels of hopelessness of prospective teachers according to their ages, preparation years and departments ($p>0,05$). There is a significant difference between the levels of life satisfaction of the candidates according to the preparation years of KPSS ($p>0,05$).

Conclusion: As a result of the research, it to department was found that hopelessness levels were high according to age, preparation year of KPSS, and the level of hopelessness did not change according to gender. In the study, when the life satisfaction levels of the prospective physical education teacher candidates were examined, it was concluded that it did not change according to gender, age, and department and it only changed according to the year of preparation of KPSS.

Key Words: KPSS Public Personnel Selection Exam,Candidate Pyhsical Education Teachers, Hopelessness, Life Satisfaction.

SİMGELER VE KISALTMALAR DİZİNİ

N	: Kişi sayısı
\bar{X}	: Aritmetik ortalama
Ss.	: Standart sapma
Ort.	: Ortalama
p	: Anlamlılık düzeyi
F	: Dağılım
KPSS	: Kamu Personeli Seçme Sınavı
ÖSYM	: Öğrenci Seçme ve Yerleştirme Sınavı

TABLULAR DİZİNİ

Tablo No		Sayfa No
Tablo 3.1.	Bağımlı Değişkenlerin Basıklık ve Çarpıklık Değerleri.....	15
Tablo 4.1.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi	17
Tablo 4.2.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi	17
Tablo 4.3.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Sınava Hazırlanma Yıllarına Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi.....	18
Tablo 4.4.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Bölümlerine Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi	19
Tablo 4.5.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi	21
Tablo 4.6.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaşa Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi	21
Tablo 4.7.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının KPSS Hazırlanma Yıllarına Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi	22
Tablo 4.8.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Bölümlere Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi	23
Tablo 4.9.	Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Umutsuzluk Düzeyleri ile Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki	23

1. GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın temeli olan problem durumu, araştırmanın amacı, araştırmanın önemi, varsayımlar, sınırlılıklar ve araştırmada kullanılan tanımlara ilişkin bilgiler yer almıştır.

Problem Durumu, son yıllarda ülkemizde öğretmen adaylarının iş bulamama problemleri, öğretmen adayları için kayda değer bir sorun haline gelmekte ve bu tüm hayatlarını psikolojik olarak, yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkilemektedir.

Yaşam doyumunu dendiğinde akla belli başlı kavramlar gelmekte bunlar; aile, sağlıklı olma durumu, yaşadığı çevre, meslek, ekonomik düzeyi, sosyal hayat gibi sayabileceğimiz pek çok faktör gelmektedir. Bu faktörler bireyin hayata karşı bakışını yani mutluluğunu ve yaşam doyumunu etkilemektedir. Bu çizgide düşünüldüğünde yaşam doyumunu ve mutluluk kavramını ayrı düşünülemez.

“Yaşam doyumunu kişisel beklenti, temel ihtiyaçlara ve bireysel farklılıklara göre değişse de son dönemlerde yaşam doyumunu etkileyen en önemli nedenlerden biri de işsizlik durumu olduğu düşünülmektedir. İş yaşantısının ve ekonomik gücün sağladığı fizyolojik ve psiko-sosyal doyum, genel yaşam doyumunu ve bireyin ruh sağlığını, hayata bakış açısını pozitif olarak etkilemektedir. Fakat öğretmen adaylarındaki sınav ve atama ile ilgili belirsiz olan durumlar, çoğunlukla değişen atamaya ilgili faktörler; öğretmen adaylarına atanmak için sadece akademik çabalarının yeterli olmadığı düşüncesinin oluşmasına sebep olmaktadır. Bu durum öğretmen adaylarında umutsuzluk, öğrenilmiş çaresizlik, belirsizlik ve tahammülsüzlük tutumlarının gelişmesine sebep olmaktadır. Atanma süreci öğretmen adaylarının yaşam doyumunda önemli bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır” (1).

Ülkemizde öğretmen alımı seçim sistemi, sınavlar ve mülakat sistemi üzerine kuruludur. Türkiye de mezun veren Eğitim fakülteleri aday sayısı ihtiyaçtan fazla olduğu için hem de her yıl atama sayısı düştüğü için öğretmen atamasında zorluklarla karşılaşmaktadır. Bilindiği gibi devlet okulunda görev yapmak isteyen bir öğretmen adayının en başta Öğrenci Seçme Yerleştirme Merkezi (ÖSYM) tarafından Yüksek Öğretime Geçiş Sınavı ve Lisans yerleştirmede ilgili alan türlerinden yeterli puanı alması ve öğretmen yetiştiren Eğitim Fakültelerini tercih edip yerleşmesi gerekir. Bu merkezi sınavlarla üniversiteye yerleşen öğretmen adayının, öğretmen olarak

Atanabilmesi için lisans öğrenimini başarıyla bitirmiş ve diplomasını alma şartı aranmaktadır. Fakat öğretmen adayların lisans öğrenimini başarıyla tamamlamış olmaları, öğretmen olabilmeleri için yeterli görülmemektedir. Öğretmen adaylarının ayrıca ÖSYM' nin yaptığı Kamu Personeli Seçme Sınavı (KPSS) ndan hedeflediği bölüme ilişkin yeterli puan alması ön şart olarak aranmaktadır. KPSS' de adayların genel kültür, genel yetenek ve eğitim bilimleri içeren soruları cevaplaması gerekmektedir. Atama bekleyen öğretmen adaylarından bu soruları önceden belirlenen bir süre içerisinde cevaplamaları ve optiklere işaretlemeleri beklenmektedir. ÖSYM tarafından yapılan bu sınav sisteminin öğretmen adaylarının KPSS sınav odaklı çalışmasına yöneltmektedir (2).

Mezun olduktan sonra iş bulamama sorunu, maalesef Ülkemizde öğretmenler arasında belirgin bir artışa geçip ilerlemektedir. İşsizliğin ve iş bulamama sorununun bu kadar artmasına rağmen öğretmen yetiştiren eğitim fakültesi kontenjanları son iki yılda yüzde elliye aşan seviyelerde yükselişe geçmiştir (3). Oysa öğretmen adaylarının devlet okullarında öğretmen olmanın ve devlet okuluna atanmanın ön koşulu olan, Kamu personeli seçme sınavından (KPSS) aldığı puan ve öğretmen olarak atanıp atanamaması, büyük ölçüde hayatına ve meslek kariyerine yön vermektedir. Bu sorunun boyutlarını, öğretmenliğine başvuran adaylar ve atanmalarının sayısı net bir şekilde gözler önüne koymaktadır (4).

“Şüphesiz, her toplumun kendine özgü değerleri ve hayata bakış şekilleri bu şekillere göre de gerçekleri vardır ve bu gerçeklikler toplumdaki farklılıklar gösterir. Toplumsal değerler sisteminden ve gerçeklerden kopuk bir eğitim yapılması, toplum düzeninin olumsuz şekilde değişmesine yol açabilir” (5). Toplumun geleceğinin belirlenmesinde öğretmenlerin etkisi ve geleceği sağlıklı bir biçimde kurma gereksinimi öğretmenlerin hem teknik ve mesleki hem de insani yönden iyi yetiştirilmeleri gerekmektedir. Bunu sağlamanın en temel ön şartlarından biri, öğretmen adaylarının gelecek ve hayata dair umutlarını canlı ve güçlü tutmaktır. Çünkü umut, hedefe ulaşmaya yönelik uygulanan planların başarılacağı öngörüsünü” (6), umutsuzluk geleceğe yönelik kötümserliği ve başarılamayacağını ifade etmektedir (7). Bireylerin gelecek kaygısı yaşaması ve belirgin olmayan atama sistemi umutsuzluğa sürükleyebilmektedir.

“Atama bekleyen öğretmenlerin yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkileyebilecek bir diğer değişken öğrenilmiş çaresizliktir. Öğrenilmiş çaresizlik, organizmanın davranışları ile sonuç arasında bir ilişki olmadığını öğrenmesi sonucunda geliştirdiği bilişsel, duygusal ve davranışsal tepki azalması olarak tanımlanmıştır” (8). Hovardaoğlu’na (9) göre ise, “tüm çabaların sonuç üzerinde hiçbir olumlu değişikliğe etkisinin olmayacağını, ne yapılırsa yapılsın olumsuz durumun olumlu hale döndürülemeyeceğinin öğrenilmesi olarak açıklanmaktadır.” Öğrenilmiş çaresizlik modeline göre, organizma ilk adımda davranışlarıyla bu davranışlarının sonuçları arasında tepki-sonuç bağlantısı bulunmadığını öğrenmektedir. İfade edilen Öğrenme durumu kişide davranışlarıyla sonuçları kontrol edecek gücünün olmaması beklentisinin oluşmasına sebep olmakta ve bu sebebin sonucu olarak da çaresizlik durumuna sebep olmaktadır” (10).

Son Zamanlarda kişiler, hem sosyal yaşam hem iş ortamı farketmez yaşamın her alanında kendini hissettiren zorlamalarla dolu bir yaşam alanlarıyla karşı karşıya kalmaktadır. Bu tür zorlamalar bireyin psikolojik dengesini alt üst ederek, bir taraftan da yaşamın devamı için gerekli olan enerjiyi açığa çıkarırken, diğer taraftan tüm enerjisini yok edebilecek bir güçle bireyi çaresiz, savunmasız ve zayıf düşürebilmektedir (11).

Yaşam doyumu açısından geleceğin belirgin olması bireyin ruh sağlığı açısından önemli bir durumdur. Bu nedenle, atama durumunun açık olmaması, atama ile ilgili belirsizliklerin devam etmesi öğretmen adaylarının ruh sağlığı net bir şekilde tehdit etmektedir (1).

Araştırmanın amacı son yıllarda kanayan bir yara haline gelen atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarını yaşadıkları problemler, yaşam doyumu, hayattan zevk alamama ve umutsuzluk durumlarının incelenmesidir. Ayrıca araştırmanın bu genel amacının yanı sıra aşağıda yer alan alt amaçlara da cevap aranmıştır:

- Atama Bekleyen Beden eğitimi öğretmeni adaylarının cinsiyetlerine göre yaşam doyumları ve umutsuzluk düzeyleri arasında fark var mıdır?
- Atama Bekleyen Beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşlarına göre yaşam doyumları ve umutsuzluk düzeyleri arasında fark var mıdır?
- Atama Bekleyen Beden eğitimi öğretmeni adaylarının yıllara göre yaşam doyumları ve umutsuzluk düzeyleri arasında fark var mıdır?

- Atama Bekleyen Beden eğitimi öğretmeni adaylarının mezun olduğu bölüme göre yaşam doyumları ve umutsuzluk düzeyleri değişmekte midir?

Yapılacak araştırmalar atanmayan beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşadıkları psikolojik ve ruhsal problemleri bilimsel olarak ortaya koymaya katkı sağlamak ve problemle ilgili kurum ve kuruluşların dikkatini çekmeye yardımcı olmaktadır.

Varsayımlar,

- Araştırmada kullanılan ölçeklerin geçerli ve güvenilir olduğu,
- Araştırmaya katılan beden eğitimi öğretmeni adaylarının ölçek formuna doğru cevaplar verdiği,
- Araştırmaya dâhil edilen katılımcıların görüşlerini belirtirken objektif oldukları,
- Araştırma kapsamındaki grubun, evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

Sınırlıklar, bu çalışma ülkemizin farklı illerinden tesadüfi yöntemle gönüllü olarak katılan beden eğitimi öğretmeni adaylarının vermiş oldukları cevapları ile araştırmada kullanılan istatistiksel yöntemlerle ve elde edilen verilerin analizi ile sınırlıdır.

Tanımlar,

Doyum: doyum, kişisel beklentilerin, arzu ve yapılması hayal edilen istenen durumların karşılanmasıdır.

Yaşam doyumu: bir bireyin hayattan beklentileriyle elinde var olanlarının kıyaslanmasıyla elde edilen durum ya da sonuç (12).

Umutsuzluk: Gelecek ile ilgili beklentinin aza indirilmesi, olaylara ve durumlara olumsuz anlamlar yüklenmesi, sorunların hiçbir zaman çözüme ulaşılamayacağı düşünmesi olayıdır (13).

Beden eğitimi öğretmeni: Beden eğitimi öğretmeni, anaokulundan lise seviyesine kadar çocuk ve gençler arasında fiziksel aktiviteyi destekleyen oyun ve spor aktiviteleri düzenleyen eğitim veren kişidir.

2. GENEL BİLGİLER

Bu kısımda beden eğitimi, öğretmenlik, eğitim-öğretim süreci, öğretmenlerin atanma süreci, yaşam doyumu ve umutsuzluğa genel olarak yer verilmiştir.

2.1. Beden Eğitimi

Beden Eğitimi, bireyin psikomotor, bilişsel ve sosyal alanlarının bedensel aktiviteler yoluyla gelişmesi sağlanan süreç bütünüdür. Baumgartner ve Jackson'a (1999) göre beden eğitimi, insanın iletişim kurmasında, kişiliğini bulma ve doğru yolda ilerlemede önemli bir faktördür. Beden eğitimi karmaşık bir tanımdır. Bunun gereği olarak, fizyoloji, psikoloji ve diğer dallar da dâhil olmak üzere zihin ve bedenin birleşmesini ve bir bütün olarak insan mekanizmasını anlatır. Beden eğitimi, insandaki fiziksel hareket potansiyeli ve tepkilere dayanan kişide davranış değişikliği ile ilgili eğitim olayının bir kademesidir (14). Saracoğlu, Soylak, Elçi (15) beden eğitiminin bir öğrenme süreci olduğunu ve egzersiz, spor, oyun, dans, doğa ve macera etkinlikleri gibi fiziksel aktiviteler hakkında davranış, tutum ve bilgi geliştirmeye dayandığını ifade ederler.

Bucher ve Koenig (16), Harmandar (17), beden eğitiminin önemini şu şekilde açıklar: Genel eğitimin ayrılmaz ve ayrılmaz bir parçası olarak beden eğitimi, organizmanın genelliği beraberliği ilkesine dayalı çocukların hareket gelişimi, hareketin gelişimi, beceriler, sinir kası koordinasyonunun gelişimi, bireysel ve çevresel uyum sağlamada (kişilik eğitimi) son derece önemli bir rol oynamaktadır. Diğer bir çalışmada, beden eğitiminin önemi şu şekilde tanımlanmıştır: Beden eğitimi, beden ve yapı işlevinin iyileştirilmesi, eklemlerin ve kasların kontrol edilmesi ve dengeli bir gelişim sağlanması, okul sonrası çalışma süresince harcanan fiziksel gücü en iyi ve en ekonomik kullanma ve organların en iyi şekilde kontrol edildiğini tanımlar ve aktarır (18).

2.2. Öğretmenlik

Öğretmenlik; Genel yetenek-genel kültür, okuduğu bölüme yönelik alan eğitimi ve pedagojik formasyon alınan bir uzmanlık mesleğidir (19). Ne kadar değişirse değişsin statü ve onur, ülke ve kültüre göre değişmekle birlikte öğretim sadece bir kazanım kapısı olarak değil aynı zamanda insanlarla direk olarak ilişkili olduğu için kutsal bir meslek sayılmıştır. Kişiler insan hayatında uzun zaman alan ve kendisi

üzerinde çok sayıda etkisi olan mesleğini seçerken tüm bu faktörleri göz önünde bulundurmalı ve ona göre yönelmelidir. Seçilecek mesleğe yönelmede; mesleği, bireyi ve toplumu, insanların ihtiyaçlarını göz önünde bulundurarak bir mesleğin doğasını göz önünde bulundurarak tercih ederek yönelmesi daha uygun olacaktır (20). Öğretmenler; insan yetiştiriciliği olarak kutsal bir görevi kendilerine seçerler. Toplumlarını ve halkını güçlü hale getirir, ülkeyi ileri taşır ve dış güçlere karşı koruma görevini üstlenirler. Öğretme kavramı; bir milletin, bir ülkenin ve bir toplumun geleceğini hazırlama sorumluluğunu ele alan çok önemli bir meslek grubudur. Toplumların insani gelişme düzeyi, öğretmenleri tarafından yetiştirilme düzeyi ile paraleldir. Eğitimin niteliği, 9 öğretmenlerin kalitesi ile eşit düzeydedir. Göreve Başlama Süre öncesi ve sonrasında eğitim sisteminde çalışacak öğretmenlerin eğitimi, hizmetlerin kalitesi için oldukça önemli bir yer tutmaktadır (21).

Öğretmenlik mesleği, sosyal yaşamın ve işbölümünün bir sonucu olarak ortaya çıkan ve sosyal yaşamın korunmasında önemli bir yere sahip olan mesleklerdendir. Bütün ülkelerin hızlı gelişme ve değişim zamanlarındaki en önemli uğraşı, bu değişim sürecine uyum sağlayacak nitelikli bireyler eğitmek olduğu ifade edilmektedir. Eğitim bu amaca ulaşmada en etkili yoldur ve öğretmenler bu etkili yolun önemli bir yol göstericisidir. Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleği hakkındaki düşünceleri, adayların öğretime ekledikleri değerleri dikkat vurgulamaları ve öğretmenlikteki başarılarını etkilemeleri açısından oldukça değerlidir (22,23). Kaliteli, öğrenciyi başarıya götüren eğitimin temelini öğretmenler tarafından atılması bilinen bir gerçek olarak görülmektedir (24).

2.3. Eğitim Öğretim Süreci ve Öğretmenlik

Öğretmenlik mesleği için adayların seçilmesi, eğitim verilmesi, teorik ve pratik uygulamalarla donanımlı hale gelmesi, adayların izlenip değerlendirilmesi ve sonrasında da atamaların gerçekleştirilmesi planlanmaktadır (25). Bu plana uyan öğretmen adaylarına gereken mesleki derslerin öğretilmesi, bilgi ve birikim sahibi olmalarının desteklenmesi ve atanmalarının önü açılmalıdır (26). Türkiye’de öğretmen adaylarının atamaları 2002 yılından beridir ÖSYM tarafından KPSS adlı sınav ile gerçekleştirilmektedir (27).

2.4. Öğretmenlerin Atanma Süreci

Türkiye’de öğretmen yetiştirmeye dair programları başarı ile tamamlayan kişilerin ana istihdam alanları devlete ait okullar ve diğer özel eğitim kurumlarının olduğu bilinmektedir. Devlete ait okulların haricinde özel eğitim kurumları da öğretmenlere çalışma imkânı sunan bir diğer çalışma alanıdır. Ülkemizde 2018 yılı verilerine göre Türkiye eğitim sistemindeki öğretmenlerin %87’si kamu okullarında, %13’ü özel okullarda çalışma imkânı bulmuştur (28).

Ülkemizde kamu okullarında öğretmen olarak atanma koşulu “Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı” tarafından yayımlanan “Öğretmenlik Alanları, Atama ve Ders Okutma Esasları” tarafından düzenlenmektedir. Buna istinaden, Türkiye’de kamu okullarında öğretmen olarak görev yapabilmek için KPSS’de sorulan “gerekli ve yeterli düzeyde genel yetenek-genel kültür, kişinin kendi bölümüne ait alan bilgisi ve pedagojik formasyon almaları esastır” (29). “Bu sağlanan şartlar sonucunda öğretmen adayları Kamu Personeli Seçme Sınavı’nda (KPSS) Genel Kültür (%15), Genel Yetenek (%15) ve Eğitim Bilimleri (%20) alanlarındaki testleri çözerek bilgilerini denerler”. Buna ek olarak, 2013 yılından itibaren bazı bölümlerden mezun adayların kendi bölüm ve alanlarına özgü olan Öğretmenlik Alan Bilgisi Testine de (ÖABT-%50) girmeleri zorunluluğu getirilmiştir. ÖSYM tarafından 2019 yılında “Türk Dili ve Edebiyatı, Tarih, Coğrafya, Matematik (Lise), Fizik, Kimya, Biyoloji, Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi, Yabancı Dil (İngilizce), Rehber Öğretmen, Sınıf Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, İmam Hatip Lisesi Meslek Dersleri Öğretmenliği ve Beden Eğitimi Öğretmenliği alanlarında da ÖABT” sınavları yapılmıştır (30). Bu branşlar dışında kalan diğer öğretmenlik alanlarına atama yapılırken, yalnızca Genel Yetenek (%30), Genel Kültür (%30) ve Eğitim Bilimleri (%40) KPSS puanları dikkate alınarak atamalar yapılmaktadır. 2016 yılında yapılan düzenlemeyle öğretmen atama sürecinde KPSS ve ÖABT’ye ilave olarak sözlü sınav uygulamasına geçilmiştir. KPSS VE ÖABT sınavını başarıyla tamamlayan adaylar arasında mülakat yapılarak hem sınav hem mülakat ortalamasına göre atamalar gerçekleştirilmektedir.

2.5. Yaşam Doyumu

Yaşam doyumu kavramı Yaşam doyumundan bahsetmeden önce “doyum” kavramını tanımlamak ve anlamak daha ifade edicidir. Doyum kavramı, umut etme, ihtiyaçlar, talep ve isteklerin karşılanması ya da bir takım temel fizyolojik, biyolojik ve

ruhsal ihtiyaçların karşılanması ve doyurulması sonucunda organizmada dengeyi yeniden şekillendiren biçiminde ifade edilmektedir (31). Yaşam doyumunu tanımını ilk kez Neugarten tarafından yapılmıştır. Bu tanımda yaşam doyumunu, bireylerin sahip oldukları ile beklentilerini karşılaştırmasında ortaya çıkan sonucu kapsamaktadır (32). Neugarten, yaşam doyumunu; “mutlu olma, moral, haz gibi farklı yönlerden iyi olma hali” olarak ifade etmiştir(33). Kişilerin kendini ruhen ve bedenen iyi hissetmesi sağlık açısından oldukça önemli bir faktördür (34, 35) Emmons ve arkadaşlarına (36) göre yaşam doyumunu, bir kişinin kendine koyduğu kurallar dâhilinde yaşamını sürekli pozitif algılaması şeklinde tanımlamıştır. Zhao ve arkadaşlarına (37) göre yaşam doyumunu, bireyin tüm hayatı boyunca genel iyi olma durumunun değerlendirmesidir. Charu (38) yaşam doyumunu, insanın mutluluk ve refah düzeyinin subjektif olduğunu belirtmektedir. Keser (39) ise yaşam doyumunu kavramının; yaşam kalitesi, öznel iyi oluş ve mutluluk kavramları ile birlikte daha anlaşılır bir biçimde olduğunu ileri sürmektedir. Proctor ve arkadaşları yaşam doyumunun genel tanımlamalarında olumlu değerlendirmeleri mutluluk ile ilişkilendirir, olumsuz değerlendirmeleri ise depresyon ve mutsuzluk gibi negatif hislerle ilişkili olduğunu öne sürmektedirler (40). Aşan ve Erenler (41) yaşam doyumunun tanımlanmasının zor olduğundan söz ederken, bireyin bir bütün olarak hayatını olumlu şekilde değerlendirme derecesi, yön verdiği yaşamından ne kadar çok hoşlandıdır. Diğer bir deyişle doyum, bireyin istekleri ve arzularına ulaşması olarak ifade edilir (42).

Yaşam doyumunu, kişilerin sahip olduğu ve yapmak istedikleri arasındaki bağlantı sonucu ortaya çıkan değerlendirme şeklindedir (43). Özer ve Karabulut, yaşam doyumunu bazı kaynaklarda mutluluk olarak, bazı kaynaklarda ise öznel iyi oluş olarak ortaya çıktığını söylemektedirler (44) Mutlu olmak genel yaşamı ifade ederken, yaşam doyumunu şimdiki zamanda yaşanan bir olgudur. Mutluluk elle tutulamayan gözle görülmeyen ama hissedilen bir kavramdır (45). Eryılmaz ve Ercan (46) genel anlamı ile yaşam doyumunu; “bireyin hayatından memnun olması şeklinde açıklarken, öznel iyi oluş kavramının bir bileşeni” olarak ifade dilmektedir Toprak, (47). Eryılmaz (48) öznel iyi oluş ve yaşam doyumunu ilişkisini formülleştirmiştir. Bu formül: Öznel İyi Oluş = (Yaşam Doyumu + Olumlu Duygu) - Olumsuz Duygu (49). Yaşam doyumunu etkileyen bazı unsurlar vardır. Bunlar: Bireysel düşünceler, sosyal çevre, aile hayatı, toplumsal etkileşimler, aktif yaşam, siyasi kararlılık ortamı, öz denetim, yaşanan ortama ait olma

durumu biçiminde söylenmektedir. Schmitter'e göre ise yaşam doyumuna etki eden faktörler şöyle belirtilmektedir:

- Bireysel yaşamda mutlu olmak
- Yaşamı anlamlı ve kıymetli bulunması
- Amaçlara ulaşma da uyum
- Olumlu kimlik
- Kişinin kendisini fiziksel anlamda güçlü düşünmesi
- Ekonomik güç
- Sosyal ilişki (50).

2.5.1. Yaşam Doyumuna Yönelik Kuramsal Yaklaşımlar

Yaşam Doyumuna Yönelik Kuramsal Yaklaşımlar 6 başlıkta incelenebilir.

2.5.1.1. Ereksel Kuramlar

Wilson tarafından ortaya atılmıştır (1960). Bu kuram “ihtiyaçların giderilmesi mutluluğa; giderilmemiş aç olan ihtiyaçlar ise mutsuzluğa sebep olur” düşüncesine inanmaktadır (51, 52). Maslow bütün ihtiyaçların evrensel olduğunu savunurken, Murray ihtiyaçların bireysel farklılık gösterdiğini savunmuştur. İhtiyaçların, mutlulukla paralel olduğu ifade edilebilir. Birey hedeflediği amaçlara ulaşmak ister ve o amaca ulaştığı zaman mutluluk durumu kendini gösterir. Alternatif ereksel kuramlar, insanların ihtiyaçlarının karşılanmasına dikkat çekmişlerdir. Birey ihtiyaçlarının farkında olmakta veya ihtiyaçlarının farkına varamamaktadır. Bu kuramda ancak ihtiyaçlar giderildiğinde bireyin mutluluğu kıymet görür (51, 53).

2.5.1.2. Yargı Kuramları

Kişinin kullandığı standartlar yargı kuramının temelini meydana getirir. Bireyin isteklerini karşılayabilmesi için kendini kıyasladığı diğer kişiden çok daha iyi hissetmesi beklenir. Bireyin kendi iyilik durumu, kendinden daha az şanslı olduğunu düşündüğü kişilerle yaptığı kıyaslamalar sonucu yükselmektedir. Kendi yaşantısıyla kıyasladığında çok daha kötü durumlarda hayatını sürdüren insanların olduğunu gören insanların yaşam doyumları daha fazladır ve maddi açıdan doyuma ulaşabilmesi, diğer kişilerle kıyaslama yapması sonucu meydana gelir (53, 54). Kişinin içerisinde bulunduğu durum ve standartlar meydana getirdiği standartların altında olursa bireyin yaşam doyumunun düşük olduğu, üzerinde olursa yaşam doyumunun yüksek olduğu

söylenmektedir (55, 56). Ulaşılmak istenen amaçların uç noktada olması, mutluluğa gölge düşürebilir (57, 58).

2.5.1.3. Aktivite Kuramları

Aktivite kuramına göre mutluluk; yapılmış olan bir işin sonuç durumu değil, bu sonuca ulaşırken yaşanan süreç ve ya süre gelen olaylar bütünüdür. Aktivite kuramcılarını ihtiyaç sürecinde önemli olan şeyin sonuç olmadığını süreçte yaşanan olaylar olduğunu ortaya koymuşlardır. Doyum sağlayacak olanın zirveye tırmanmak değil zirveye çıkarken yaşanan iyi ya da kötü deneyimler, tecrübeler olduğu görüşünü savunmuşlardır (51, 56). Çabuk ve basit aktiviteler bireylerde can sıkıntısı oluşturabilir, çok zorlayıcı ve yapılması güç olan aktiviteler stres ve kaygı durumu oluşturabilir. Aktivitenin zorluğu ile yapılma düzeyi arasında denklik olması aktivitenin bitirilmesini sağlayarak mutluluğa götürecektir. Kişiler arzu ettikleri ve kendi düzeylerinde ulaşabilecekleri aktiviteler seçerlerse mutlu olma düzeyleri de aynı oranda artma gösterecektir (53, 59).

2.5.1.4. Tavandan Tabana ve Tabandan Tavana Kuramları

Tavandan tabana ve tabandan tavana kuramına göre, bireyler yaşadığı negatif olaylar ve yapmaktan zevk ve mutluluk duyduğu şeyleri yaptıktan sonra mutlu veya mutsuz olduklarına yönelik bir sonuca ulaşırlar. Kuramda önemli olan bir detay, kişinin yapmaktan hoşlandığı aktivitelerin ve ihtiyaçların sıklığıdır. Mutluluk genel olarak kişinin yaşadığı olumlu duyguların bütününden meydana gelir. Kişi, “mutlu musun?” sorusunun cevabını yaşadığı olumlu ve güzel duyguları ve yaşadığı acıları, olumsuz olayları tartarak yanıtlamaktadır (60, 61). Bireylerin yaşadığı güzel olayların ve zevklerin bütününden mutluluk kavramını kendini göstermektedir (53, 62).

2.5.1.5. Bağ Kuramları

Klasik koşullanma duyguların ve hissedilen düşüncelerin ortaya çıkartılması açısından oldukça önemlidir. Elde edilen çalışmalarda duygusal koşullanmalar sönmeye karşı direnç göstermektedir. Bu kuramda, bireyler duygusal hayat yaşamış olabileceği ve çok sayıda günlük uyarıcı faktörlerle ilgili bağ kurulabileceği dile getirmişlerdir (52, 57, 63).

2.5.1.6. Haz ve Elem Kuramı

Haz ve acı kuramına göre, ihtiyaçların karşılanmasıyla mutluluğun ortaya çıkmasında önemli bir etken olduğu görüşüne sahip çıkmışlardır. İhtiyaçların giderilmesi hissi bastırıldığında, hazzın daha fazla yaşanacağı anlamına gelmektedir. Bireylerin amaçlarına varabilmek için gösterdikleri çabalar, olumsuzlukla yani başarısızlıkla sonuçlandığında kayda değer derecede eleme haline bürünebilmektedir. İstenilen amaca varıldığında ise geniş bir haz duygusu ortaya çıkmaktadır (64).

2.6. Umutsuzluk

“Umut”, kişinin istediği, arzu ettiği ve olmasını dilediği bir şeyin güzel bir sonuca varmasını ummaktır aynı zamanda kişinin içinde bulunduğu durumu güzelleştirmek, arzuladığı durum haline gelmesi için harekete geçmesini sağlayan kendisi ve diğerleri için iyi bir gelecek hayali kurmasını sağlayan bir düşünme durumudur (65).

Umutsuzluk ise, kişinin sorunlarına çözüm bulmak ya da yapmak istediği şeyleri yapabilmek için kişisel herhangi bir seçeneğinin olmadığı ya da hedeflediği noktaya ulaşabilmek için kendi enerjisini açığa çıkartmakta zorlandığı ya da çıkaramadığı duygusal bir duygu sürecidir (65). Kişinin, bir isteği gerçekleştirme sürecinde olumsuz beklentiler ve çözüm yolu yokluğu duygusuna inanabilmektedir (66). Umutsuzluk, şimdi var olan zaman ile gelecek zamanı birbirine bağlayan bağın yok olmasıyla ilgilidir. Umutsuzluk duygusu ile birlikte birey geçmiş yaşantısına pişman olmayla birlikte hayata verilen değer kayıp olma sürecine girer. Diğer bir deyişle umutsuzluk hayata değer vermenin ve anlamlandırma yeteneğinin yok olmasıdır (67).

Umutsuzluk, elinde bulunan kontrolü yitirmeden dolayı oluşabilir ayrıca çaresizlik durumu, savunmasızlık, çözüm yolu bulamama, sağlıklı düşünememe, empati ve depresyon ile ilgili duygu durumlarıdır (68). Umutsuz, kişinin belirgin özellikleri arasında mutsuzluk, çaresizlik, yaşama isteğinin düşmesi, sözel ve davranışsal durumların ve ilginin azalması, geri planda kalma, anlama yeteneğinde bozulma, sorunları çözme, karar verme, imgeleme ve arzu etme gibi yeteneklerde düşme, amacın belirlenememesi, planlamada sorunlarla karşılaşması ve organizasyon düzenlemede yetersizlik, elde edilen bilgilerin birleştirilmesinde ve geçmişi hatırlamada yetersizlik yer almaktadır (65). Kişinin sahip olduğu hayata ve isteklere göre anlamı değişebilen umut duygusu, geleceğe dair olumlu ve güzel beklentilerin olması anlamına gelmesine

karşın genel anlamda olumlu olarak görülen ve olmasını beklediği yaşam dinamiği farklı olduğu için umut duygusu, bireyler arası farklılık gösterebilir (69),

Frankl'a (70) göre umutsuzluk bir hastalık değil, kişinin hayatında ki anlam arayışını gölgelemesidir. Abela ve Payne'e (71) göre ise umutsuzluk motivasyon eksikliği, üzüntü olarak ve intihar düşüncesi, konsantrasyon eksikliği, enerji yoksunluğu olarak iki kategoride incelemektedir. Umutsuzluk 3 ana özellik barındırmakta ve bu özellikler aşağıdaki gibidir (72):

- a) Kişinin çözümünü sağlamasında yetersiz kalması,
- b) Üzüntüye sebep olması,
- c) Bireyin umutsuzlukla beraber verilen tepkileri kendi kontrolü altında zannetmesi.

Umutsuzluğa neden olan temel neden, insanların umutlarını tamamen kaybetmesidir (73). Rastgele bir konuda ve ya olayda başarısız olan bireyin geleceğe dair doğru düşünememesi, karamsarlığa düşmesi, belirsizlik içinde yaşaması onu umutsuzluk düşüncesine yöneltmektedir (74).

Kuzey Amerika Hemşirelik Tanılama Derneği'ne (1986) göre umutsuzluk, “insanın sınırlı veya hiç seçenek göremediği ya da kişisel seçenekler bulamadığı ve kendi yararı için çaba gösteremediği bir durumdur”. Kişilerin gelecekle ilgili olumsuz ve karamsar bakış açısı ne yaparsa yapsın sonucun değişmeyeceğine inanmasıyla ilgilidir. Umutsuzluğa en çok öğrenilmiş çaresizlik etki etmektedir; çünkü kişi ne yaparsam yapayım yine başarısız olacağım düşüncesine hâkimdir. Sonucun değişmeyeceğine inanarak inancını yitirmeye başlar ve umutsuzluk düşüncesine kapılır.

2.6.1. Umutsuzluk Belirtileri

Amerikan Psikoloji Birliği'ne (1997) göre umutsuzluğun göstergeleri şunlardır (75):

- Olumsuz düşünceler içeren beklentisiz konuşmalar
- Konuşmayı azaltma ve edilgenlik
- Duyguların net ve kesin bir şekilde ifade edilmesinde güçlük çekilmesi
- Sorumluluk alıp yerine getirememe
- Uyarıcı ve tepki etkisinin azalması

- Sosyal ortamlardan girmeme ve uzaklaşma
- Uyku düzensizlikleri ve uyuyamama
- Umursamaz ve vazgeçmiş tavırlar
- Kişisel temizliğe ve kendine bakmama
- Yemek yeme ihtiyacı hissetmeme

2.6.2. Umutsuzluğun Nedenleri

Amerikan Psikolojisi Birliğine (1997) göre, umutsuzluğun nedenleri Amerikan Psikoloji Birliği (76) çeşitli nedenlere bağlı olarak;

- Kişilerin sosyal yaşama katılamamaları ve bunun neticesinde ortaya çıkan yalnızlık
- Beden sağlığının stresten dolayı bozulması
- Uzun süreli stres altında olma ve kalma durumları
- Kendinden vazgeçmek
- İnanmama ve dini olarak da manevi boyutu yok sayma olarak ifade edilmektedir.

3. MATERYAL VE METOT

Bu bölümde araştırmanın modeli, evreni ve örnekleme, veri toplama araçları, veri çözümleme teknikleri ve istatistiki işlemlerin etki gücü yer almıştır.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada genel tarama (betimsel) modeli benimsenmiştir. Tarama modelleri; “çok sayıda elemanlardan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup örnek ya da örnekleme üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir” (77).

3.2. Araştırmanın Evreni

Araştırmanın evrenini Türkiye’de atama bekleyen 26514 beden eğitimi öğretmeni adayları oluşturmaktadır. (78)

3.3. Araştırmanın Örnekleme

Araştırma evrenimiz 26514 olduğundan (78) Cohen’in (79) örnekleme büyüklüğü tablosuna göre %95 güven aralığında, 0.05 örnekleme hatası $p=0.8$, $q=0.2$ ile en az 245 beden eğitimi öğretmen adayını alınmasına karar verilmiştir.

Bu araştırmaya seçilen 313 kişi Kayseri, Zonguldak, Ankara, Bartın, Niğde ve İstanbul merkezinde kümeleme örnekleme türü yöntemiyle belirlenmiştir. Kümeleme örnekleme türü: kümelere göre örnekleme yönteminde evren küme adı verilen gruplara ayrılır, her küme bir örnekleme birimi olarak tanımlanır. Tesadüfi olarak seçilen kümeler bir araya getirilerek örnekleme oluşturulur (80).

3.4. Veri Toplama Aracı

Ölçek form 2 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde kişisel özelliklere ilişkin sorular (yaş, cinsiyet, mezun olduğu bölüm, KPSS’ye hazırlanma yılı) yer almaktadır. İkinci bölümde ise umutsuzluk düzeyine ve Yaşam Doyumuna ilişkin sorular yer almaktadır.

Umutsuzluk ölçeği, Beck, Weissman, Lester ve Trexler tarafından geliştirilmiş, kendini değerlendirme türü bir ölçek olup, 20 maddeden oluşmaktadır. ‘Evet’ veya ‘Hayır’ şeklinde cevaplanan ve ölçekte alınacak en düşük puan “0” ve en yüksek puan “20”dir. Ölçekteki ifadelerden 11’i olumlu, 9’u olumsuz ifadelerdir. Alınan puanlar

yüksek olduğunda bireydeki umutsuzluğun yüksek olduğu varsayılır (81). Ölçeğin değerlendirilmesinde 2, 4, 7, 9,11, 12, 14,16, 17, 18, 20. sorulara verilen yanıt evet ise 1 puan; 1, 2, 5, 6, 8, 10, 13, 15 ve 19. sorulara verilen cevaplar hayır ise 1 puan verilmektedir. Ölçek Türkçe’de geçerlik ve güvenilirlik çalışması Durak ve Palabıyık (81) tarafından gerçekleştirilmiştir. Ölçek 0 ile 20 arası puan arasında sonuç verebilmektedir. Öleçekten alınan puanlar yükseldikçe bireydeki umutsuzluk düzeyinin yüksek olduğu saptanır. Beck Umutsuzluk Öleçğinden alınan puanlara göre 0-3 arası toplam puanın normal, 4-8 arası toplam puanın hafif umutsuzluk düzeyi, 9-14 arası puanın orta umutsuzluk düzeyi, 15 ve üstü puanın yoğun umutsuzluk düzeyi olarak tanımlanmaktadır (81).

Yaşam Doyum Öleçğ, Diener ve arkadaşları (43) geliştirilen envanter toplamda 5 sorudan oluşmakta ve 7’li likert tipi öleçektir. Envanter Köker (1991) tarafından Türkçe uyarlanmıştır. Test tekrar test güvenilirliği 0.85 şeklinde belirlenmiştir. Yetim (51) tarafından yapılan bir çalışmada da iç tutarlılık değeri 0.86 ve test tekrar test güvenilirliği ise 0.73 şeklinde belirlenmiştir. Öleçek likert tarzı 5 dereceli “Kesinlikle katılmıyorum, katılmıyorum, biraz katılmıyorum, ne katılıyorum ne de katılmıyorum, çok az katılıyorum, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum” şeklinde ifade edilmektedir. Her maddenin puanı 1 ile 7 arasında değeri almaktadır. Öleçekten alınan puanın yüksek oluşu, bireylerin yüksek yaşam doyumuna sahip olduğunu göstermektedir.

3.5. Veri Çözümleme Teknikleri

Elde edilen veriler bilgisayar ortamında analiz edilmiş olup, analizler istatistik paket programı ile gerçekleştirilmiştir. Tablo 3.1’de ham verilere ait basıklık ve çarpıklık değeri normal dağılımı göstermektedir. Araştırmada temel betimsel istatistikler (ortalama, standart sapma, anlamlılık düzeyi vs.) tanımlamaları, ikili karşılaştırmalarda “bağımsız gruplar için t-testi”, çoklu karşılaştırmalarda ANOVA testi ve Post Hoc testi olarak Tukey Testi kullanılmıştır. İlişki sınamalarında “Pearson Korelasyon Testi” kullanılmıştır. Anlamlılık düzeyi olarak $\alpha=0.05$ olarak seçilmiştir.

Tablo 3.1. Bağımlı Değişkenlerin Basıklık ve Çarpıklık Değerleri

Bağımsız Değişkenler	N	X	ss	Skewness		Kurtosis	
				Statictic	Std. Error	Statictic	Std. Error
Umutsuzluk	313	6.91	5.97	0.514	0.138	-1.366	0.275
Yaşam doyum	313	2.33	0.62	0.455	0.138	0.450	0.276

3.6. Etik Kayguların Giderilmesi

Araştırmamızda katılımcılar gönüllü olarak katılmışlardır. Katılımcılara “Gönüllü Onam Formu” doldurulmuştur. Katılımcıların isimleri anket formuna yazmamaları söylenmiş ve istedikleri zaman araştırmada çıkabilecekleri ifade edilmiştir. Ayrıca anket formunu eksik veya bir kısmını dolduran katılımcılara ait anket formları araştırma dışı bırakılmıştır.

4. BULGULAR

Tablo 4.1. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi

Cinsiyet	N	X	ss	T-testi	p
Kadın	178	6.47	6.10	-1.432	0.153
Erkek	135	7.44	5.76		

($p>0.05$)

Tablo 4.1’de KPSS hazırlanan erkek beden eğitimi öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamalarının $X=7.44$ olduğu görülürken kadın beden eğitimi öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamalarının $X=6.47$ olduğu görülmektedir. Erkek ve bayan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortaları arasındaki fark, T-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.2. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaşlarına Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi

Yaş aralıkları	N	x	SS	F	P	Gruplar	p
21-24 (1)	72	8.72	4.78	9.483	0.000*	1>2	0.001*
25-29 (2)	191	5.76	5.91				
30 ve üstü (3)	50	8.68	6.70				
Toplam	313	6.91	5.97				

(* $p<0.05$)

Tablo 4.2’de KPSS hazırlanan 21-24 yaş arası beden eğitimi öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.72$ olduğu görülürken 25-29 yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=5.76$ olduğu görülmektedir. 21-25ve 25-29 yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının bu iki yaşa göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

21-24 yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.72$ olduğu görülürken 30 ve üstü yaş arası beden eğitimi öğretmeni

adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.68$ olduğu görülmektedir. 21-24, 30 ve üstü yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının bu iki yaşa göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

25-29 yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=5.76$ olduğu görülürken 30 ve üstü beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.68$ olduğu görülmektedir. 25-29, 30 ve üstü yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark t-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının bu iki yaşa göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

Tablo 4.3. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Sınava Hazırlanma Yıllarına Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi

Hazırlanma yılı	N	X	ss	F	P	Gruplar	P
1 yıl	57	4.19	4.21			3>1	0.001*
2 yıl	91	5.31	4.91			4>1	0.002*
3 yıl	77	8.38	6.04	9.483	0.000*	5>1	0.005*
4 yıl	49	8.38	6.92			3>2	0.005*
5 ve üstü	39	9.84	6.50			4>2	0.020*
Toplam	313	6.91	5.97			5>2	0.001*

(* $p<0.05$)

Tablo 4.3.'te KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının, hazırlanma yıllarının 1.yılı umutsuzluk puan ortalamaları $X=4.19$ olduğu görülürken 3.yıl hazırlanan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.38$ olduğu görülmektedir. 1. yıl ve 3. yıllar arasında KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının 1 ve 3 yılları arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, hazırlanma yıllarının 1.yılı umutsuzluk puan ortalamaları $X=4.19$ olduğu görülürken 4. yıl hazırlanan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.38$ olduğu görülmektedir. 1.yıl ve 4.yıllar arasında KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının 1 ve 4 yılları arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, hazırlanma yıllarının 1.yılı umutsuzluk puan ortalamaları $X=4.19$ olduğu görülürken 5.yıl hazırlanan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=9.84$ olduğu görülmektedir. 1.yıl ve 5.yıllar arasında KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınınmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının 1 ve 5 yılları arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, hazırlanma yıllarının 2. yılı umutsuzluk puan ortalamaları $X=5.31$ olduğu görülürken 4. yıl hazırlanan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.38$ olduğu görülmektedir. 2. yıl ve 4. yıllar arasında KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınınmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının 2 ve 4 yılları arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, hazırlanma yıllarının 2. yılı umutsuzluk puan ortalamaları $X=5.31$ olduğu görülürken 5. yıl hazırlanan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=9.84$ olduğu görülmektedir. 2. yıl ve 5. yıllar arasında KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınınmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının 2 ve 5 yılları arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p<0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, hazırlanma yıllarının 3. yılı umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.38$ olduğu görülürken 4. yıl hazırlanan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.38$ olduğu görülmektedir. 3. yıl ve 4. yıllar arasında KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınınmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının 3 ve 4 yılları arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmamıştır ($p<0.05$).

Tablo 4.4. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Mezun Oldukları Bölümlerine Göre Umutsuzluk Düzeylerinin İncelenmesi

	N	X	ss	F	P	Gruplar	P
Beden Eğt ve Spor Öğrt. (1)	141	8.17	5.74				
Antrenörlük (2)	65	4.83	5.61			1>2	0.001*
Spor Yöneticiliği (3)	63	6.80	6.26	5.187	0.002*		
Rekreasyon	44	6.11	5.95				
Toplam	313	6.91	5.97				

(* $p<0.05$)

Tablo 4.4'te KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının, beden eğitimi öğretmenliği umutsuzluk ortalaması $X=8.17$, antrenörlük umutsuzluk ortalaması $X=4.83$, spor yöneticiliği umutsuzluk ortalaması $X=6.80$, rekreasyon umutsuzluk ortalaması $X=6.11$ olduğu görülmektedir. Bu bölümlerden mezun olan öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark, T-testi ile sınanmış ve bu sinama sonucunda öğretmen adaylarının bölümlere göre bakıldığında öğretmenlik ve diğer bölümler puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p>0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, beden eğitimi öğretmenliği umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.17$ olduğu görülürken Antrenörlük umutsuzluk puan ortalamaları $X=4.83$ olduğu görülmektedir. Öğretmenlik Bölümü ve Antrenörlük bölümler adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sinama sonucunda öğretmen adaylarının Öğretmenlik ve Antrenörlük bölümleri arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p>0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, beden eğitimi öğretmenliği umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.17$ olduğu görülürken Spor Yöneticiliği umutsuzluk puan ortalamaları $X=6.80$ olduğu görülmektedir. Öğretmenlik Bölümü ve Spor Yöneticiliği bölümler adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sinama sonucunda öğretmen adaylarının Öğretmenlik ve Spor Yöneticiliği bölümleri arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p>0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, beden eğitimi öğretmenliği umutsuzluk puan ortalamaları $X=8.17$ olduğu görülürken Rekreasyon umutsuzluk puan ortalamaları $X=6.11$ olduğu görülmektedir. Öğretmenlik Bölümü ve Spor Yöneticiliği bölümler adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sinama sonucunda öğretmen adaylarının Öğretmenlik ve Rekreasyon bölümleri arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p>0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, antrenörlük umutsuzluk puan ortalamaları $X=4.83$ olduğu görülürken Spor yöneticiliği umutsuzluk puan ortalamaları $X=6.80$ olduğu görülmektedir. Antrenörlük ve Spor Yöneticiliği bölümler adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sinama sonucunda öğretmen adaylarının Antrenörlük ve Spor Yöneticiliği bölümleri arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p>0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, antrenörlük umutsuzluk puan ortalamaları $X=4.83$ olduğu görülürken Rekreasyon umutsuzluk puan ortalamaları $X=6.11$ olduğu görülmektedir. Antrenörlük ve Rekreasyon bölümler adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının Antrenörlük ve Rekreasyon bölümleri arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p>0.05$).

KPSS hazırlanan öğretmen adaylarının, spor yöneticiliği umutsuzluk puan ortalamaları $X=6.80$ olduğu görülürken Rekreasyon umutsuzluk puan ortalamaları $X=6.11$ olduğu görülmektedir. Spor Yöneticiliği ve Rekreasyon bölümler adaylarının umutsuzluk puan ortalamaları arasındaki fark T-testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının Antrenörlük ve Rekreasyon bölümleri arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.5. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Cinsiyetlerine Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi

Cinsiyet	N	X	ss	T-testi	p
Kadın	179	2.30	.606	-1.009	0.314
Erkek	134	2.37	.640		

($p>0.05$)

Tablo 4.5’de KPSS hazırlanan erkek beden eğitimi öğretmen adayların yaşam doyumu puan ortalamalarının $X=2.37$ olduğu görülürken kadın beden eğitimi öğretmen adayların yaşam doyumu puan ortalamalarının $X=2.30$ olduğu görülmektedir. Erkek ve bayan öğretmen adaylarının yaşam doyumu puan ortaları arasındaki fark, T-testi ve ANOVA ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının cinsiyetlerine göre puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.6. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Yaşa Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi

Yaş aralıkları	N	x	SS	F	P	Gruplar	p
21-24 (1)	100	2.45	0.53				
25-29 (2)	161	2.35	0.62	8.907	0.000*	1>2	0.001*
30 ve üstü (3)	52	2.02	0.65			2>3	0.002*
Toplam	313	2.33	0.62				

(* $p<0.05$)

Tablo 4.6’da KPSS hazırlanan 21-24 yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşam doyumu ortalaması $X=2.45$, 25-29 yaş arası beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşam doyumu ortalaması $X=2.35$, 30 ve üzeri beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşam doyumu ortalaması $X=2.02$ olduğu görülmektedir. Bu öğretmen adaylarının yaşam doyum puan ortalamaları arasındaki fark, T-testi ve ANOVA ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının yaşlara göre bakıldığında puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.7. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının KPSS Hazırlanma Yıllarına Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi

Hazırlanma yılı	N	X	ss	F	P	Gruplar	P
1 yıl	52	2.84	.75	15.571	0.000*		
2 yıl	79	2.32	.42			1>2	0.001*
3 yıl	91	2.30	.50			1>3	0.000*
4 yıl	62	2.09	.59			1>4	0.001*
5 ve üstü	29	1.98	.66			1>5	0.000*
Toplam	313	2.33	.62				

(* $p<0.05$)

Tablo 4.7.’de KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının, hazırlanma yıllarının 1.yılı yaşam doyumu puan ortalamaları $X=4.19$ olduğu görülürken 2. yıl hazırlanan öğretmen adaylarının yaşam doyumu puan ortalamaları $X=2.32$, olduğu görülmektedir. 3. Yılı yaşam doyum puan alanları $X=2.30$, 4. Yıl yaşam doyumu puan ortalamaları $X=2.09$, 5. Yıl puan ortalaması $X=1.98$ olduğu görülmektedir. KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının hazırlanma yıllarına göre yaşam doyumu ortalamaları arasındaki fark T-testi ve ANOVA testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının 1. ve 5. yılları arasında ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunmuştur ($p>0.05$).

Tablo 4.8. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Bölümlere Göre Yaşam Doyumlarının İncelenmesi

	N	X	ss	F	P
Beden Eğt ve Spor Öğrt. (1)	119	2.30	.71		
Antrenörlük (2)	78	2.34	.52		
Spor Yöneticiliği (3)	69	2.26	.55	1.123	0.346
Rekreasyon	47	2.48	.61		
Toplam	313	6.91	5.97		

($p>0.05$)

Tablo 4.8.'te KPSS hazırlanan beden eğitimi öğretmeni adaylarının, beden eğitimi öğretmenliği yaşam doyumu ortalaması $X=2.30$, antrenörlük yaşam doyumu ortalaması $X=2.34$, spor yöneticiliği yaşam doyumu ortalaması $X=2.26$, rekreasyon yaşam doyumu ortalaması $X=2.48$ olduğu görülmektedir. Bu bölümlerden mezun olan öğretmen adaylarının yaşam doyumları puan ortalamaları arasındaki fark, T-testi ve ANOVA testi ile sınanmış ve bu sınama sonucunda öğretmen adaylarının bölümlere göre bakıldığında bölümler arası yaşam doyumu puan ortalamaları arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır ($p>0.05$).

Tablo 4.9. Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmen Adaylarının Umutsuzluk Düzeyleri ile Yaşam Doyumları Arasındaki İlişki

		Umutsuzluk	Yaşam doyum
Umutsuzluk	r	1	-0.897**
	P		0.000
	n	313	311
Yaşam doyum	r	-0.897**	1
	P	0.000	
	n	311	311

** $p<0.001$

Umutsuzluk ve yaşam doyumu arasında negatif yönde yüksek kuvvette bir ilişki vardır ($r= -0.897$; $p<.001$). Buna göre yaşam doyumu yükseldikçe umutsuzluk; umutsuzluk yükseldikçe yaşam doyumu da düşmektedir.

5. TARTIŞMA

Çalışmamızın sonucunda atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk puanlarına bakıldığında Kadınların ortalaması $X=6.47$ erkeklerin ortalamaları $X=7.44$ olarak bulunmuş olup aralarında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Literatüre baktığımızda resim öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkenine göre umutsuzluk düzeylerine baktığımızda (82) anlamlı farklılığın olmadığı tespit edilmiştir. Okul psikolojik danışmanların cinsiyetlerine göre yaşam doyum ölçeği puan ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır (83). Çünkü günümüz şartlarında hem erkek hem de kadınlar ekonomik olarak özgürlüklerini elinde bulundurup ikisi de çalışmak istemektedir. Bu yüzden hem kadınların hem de erkeklerin umutsuzluk durumları yakın ortalamalarda çıkmıştır. Bizim çalışmamızın aksine Üniversiteye sınavına hazırlanan lise öğrencilerine Beck'in umutsuzluk ölçeği yapılmış olup, Kız öğrencilerin ortalaması $X=7.54$, Erkek öğrencilerin ortalamaları $X=5.61$ olarak bulunup anlamlı bir fark bulunmuştur (84). Tablo 4.1'de ayrıca öğretmen adaylarının umutsuzluk puan ortalamaların yüksek olduğu görülmektedir. Beck (81) yaptığı çalışmada intihar girişiminde bulunmuş kişilerin ortalamalarını 11.90 olduğu depresyon tanısı konulmuş hastaların 11.30 ve alkol bağımlılarının 4.75 olduğunu bulmuştur. Bu durum öğretmen adaylarımızın umutsuzluk düzeylerinin yüksek olduğunu göstermektedir. Öğretmen adaylarının umutsuzluk durumlarına cinsiyet değişkeninin etki etmediğini, erkek ve bayan öğretmenlerinin umutsuzluk düzeylerinin bir birine yakın olduğunu ve geleceğe yönelik umutsuzluklarının hafif umutsuzluk düzeyin üzerinde olduğu söylene bilinir.

Atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşlara göre umutsuzluk düzeyleri incelendiğinde 21-24 yaş ortalaması $X=8.72$, 25-29 yaş ortalaması $X=5.76$, 30 ve üzeri yaş ortalaması $X=8.68$ olarak bulunup anlamlı bir fark ortaya çıkmıştır. 21-24 yaş ve 30 ve üzeri yaşların umutsuzluk oranları birbirine yakın umutsuzluk oranları yüksek düzeydedir. Ancak 25-29 yaş ortalaması ortalaması daha düşük çıkmıştır. Bir Çalışmada Sağlık Meslek Yüksekokulu öğrencilerinin umutsuzluk düzeyleri incelendiğinde 20 Yaş umutsuzluk ortalaması $X=13.50$, 21 Yaş umutsuzluk ortalaması $X=14.60$, 21 ve üzeri öğrencilerin umutsuzluk puan ortalamaları $X=16.01$ çıkmıştır (85). Öğretmen adaylarına yapılan atanamama kaygısı ölçeği ile yaş değişkeni arasında anlamlı bir farklılık bulunmuş olup, 27 ve üzeri grubu ortalamasının değeri 18-20 ve 21-

23 yaş grubundan anlamlı derecede yüksek çıkmıştır (86). Okul öncesi öğretmenliği öğrencilerin mesleki kaygılarının incelediği bir araştırmada öğrencilerin yaşı attıkça mesleki kaygılarının da arttığı görülmektedir (87). Yaş arttıkça umutsuzluk düzeyi de o kadar artmıştır. Çünkü insan yaş aldıkça geleceğinin daha çok farkına varıyor ve hayatın gerçeği olan atanma problemleriyle karşı karşıya kalıyor. Bizim çalışmamızda da daha 21-24 yaşta umutsuzluk puan ortalaması neredeyse 30 yaş ve üzeri puanlarla aynı oranda çıkabiliyor; bunun bireylerin çevresinde gördüğü atanamayan insanlar olduğu yorumu yapılabilir. Devlete atanma için verilen sayının az olmasının umutsuzluğu arttırdığı söylenebilir ve her yıl atanma için verilen kontenjanların düşmesi adayları bir adım daha umutsuzluğun kıyısına itmektir. Artan ekonomik sebepler işsizlik daha en başından atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarını olumsuz etkileyebiliyor. Bu durum öğretmen adaylarının umutsuzluk durumlarına yaş değişkeninin etki ettiğini, öğretmenlerinin umutsuzluk düzeylerinin yaşla birlikte değiştiğini ve geleceğe yönelik umutsuzluklarının arttığı söylenebilir. Bu dönem Havinghurstun gelişim ödevleri dikkate alındığında genç yetişkinlik dönemine (18-30) denk gelmektedir. Genç yetişkinlik dönemi gelişim ödevleri arasında eş seçme, aile kurma, bir işe girme, ev idare etme, çocuk yetiştirme, vatandaşlık görevlerini yerine getirme, belli bir olgunluğa ulaşmış olma, sorumluluklarını bilme dönemine denk gelmektedir. Bu yüzden birey bu dönemde işe başlayamadığı sürece umutsuzluk düzeyi yaş geçtikçe daha çok artmakta olduğu söylenebilir.

Atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının KPSS hazırlanma yıllarına göre umutsuzluk ortalamalarına bakıldığında 1. Yıl Umutsuzluk Ortalamaları $X= 4.19$, 2. Yıl Umutsuzluk Ortalamaları $X=5.31$, 3. Yıl umutsuzluk Ortalaması $X=8.38$, 4. Yıl Umutsuzluk Puan Ortalaması 8.38 , 5. Yıl Umutsuzluk puan ortalaması $X=9.84$ olarak bulunmuştur. Ortalamalara baktığımızda KPSS hazırlanma yılı arttıkça umutsuzluk düzeyi aynı oranda yükselmektedir ve 3. Yıldan sonra umutsuzluk düzeyi belirgin bir artış göstermektedir. Aday Öğretmenler döneme umutlu başlamakta ancak sınava hazırlandıkça ve ataması olmadıkça öğrenilmiş çaresizlik yaşayarak umutsuzluk düzeyleri aynı oranda artmaktadır. Adayların umutsuz olmalarının nedenleri arasında emeğin karşısında herhangi bir ödül, pekiştirici ve başarı alamadıklarında; buldukları davranışı bırakarak umutsuzluğa yönelmektedirler. Ben ne kadar çalışırsam çalışayım asla başarılı olup atanamayacağım düşüncesine inanmaktadırlar. Yüksek puan alıp atanamayan adaylarda ben elimden geleni yaptım ama atanamadım deyip kenara çekilip

umutsuzluğa düşmektedirler. Ayrıca sınava hazırlanan adayların hazırlanma yılı arttıkça kişileri her yıl yıprattığı, umutsuzluğa sürüklediği, sınava hazırlanma sürecindeki dersane, kitap gibi adayları ekonomik olarak zorlayan süreçlerle karşı karşıya bıraktığı söylenebilir. Kahraman Maraş Sütçü İmam Üniversitesi'nde okuyan beden eğitimi öğrencilerine umutsuzluk ölçeği uygulanmış ve 1. sınıf Öğrencilerinin umutsuzluk puan ortalamaları $X=4.23$, 4. sınıf öğrencilerinin umutsuzluk puan ortalamaları $X=6.25$ olarak bulunmuştur (88). Bizim çalışmamızla paralellik gösterip hazırlanma yılı ve mezun olma yılı yakınlaştıkça adaylar hayatın gerçekleriyle yüzleşip atanamama korkusuyla umutsuzluğa kapılabilmektedir. Tekin ve Filiz (89) yaptıkları çalışmada 3. Sınıfta öğrenim gören öğrencilerin 1. sınıf ve 4. sınıfta öğrenim gören öğrencilere göre umutsuzluk düzeyi yüksek çıkmıştır ve anlamlı farklılık bulunmuştur. Günümüzde başarılı olan adaylarda atanamamaktadır, çünkü çok fazla mezun verilmekte ve işsizlik oranları oldukça yüksektir. Yüksek puan almak kişinin atanacağı anlamına da gelmemektedir. Bu sınav başarılı olanı atama sınavı değil, bireylerin birbirini eleme sınavıdır.

Atama bekleyen beden öğretmeni adaylarının bölüm değişkeni umutsuzluk durumuna bakıldığında Beden eğitimi öğretmenliği umutsuzluk ortalaması $X=8.17$ çıkarak en yüksek umutsuzluk düzeyine sahip bölüm olmuştur. Bunun nedeni arasında ilk başlarda sadece öğretmenlik mezunlarının öğretmen ataması yapılıyorken, daha sonra formasyon vererek tüm bölümlere öğretmenlik şansı vermeleri; öğretmenlik mezunlarını umutsuzluğa iten nedenler arasında gösterilebilir. En umutlu bölüm ortalaması ise $X=4.83$ ortalama ile antrenörlük bölümüdür. Antrenörlük bölüm ortalamasının umutsuzluğunun düşük çıkması iş olanaklarının diğer bölümlere göre daha fazla olması olarak gösterilebilir. Hem özel sektörde hem devlette hem de bireysel olarak öğrenci yetiştirip yaşamını devam ettirebilir. Bu yüzden tek imkan olarak atanmayı görmüyor olabilirler. Spor Yöneticiliği umutsuzluk puan ortalaması $X=6.80$, Rekreasyon Bölüm Ortalaması $X=6.11$ olarak çıkmıştır ve birbirlerine oldukça yakındır. Bölüm değişkeni umutsuzluk durumlarına baktığımızda antrenörlük ve diğer bölümler arasında fark vardır. Literatür çalışmalarına bakıldığında Tekin ve Filiz (89) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerin bölümlerine göre umutsuzluk düzeyinin değiştiği sonucuna ulaşılmıştır ve bizim çalışmamızı destekler niteliktedir. Bizim çalışmamızın aksine Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor

Yüksekokulunda öğrenim gören öğrencilerin (90) umutsuzluk düzeylerinin bölüm değişkenine göre incelendiğinde anlamlı bir farklılık bulunamamıştır.

Atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının cinsiyet değişkenine göre yaşam doyum oranlarına bakıldığında Kadın öğretmen adayların yaşam doyum ortalamaları $X=2.30$ bulunurken Erkek öğretmen adayların yaşam doyum ortalamaları $X=2.37$ olarak bulunmuştur ve kadın ve erkek öğretmen adayların yaşam doyumları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Literatür taramalarına bakıldığında Ulucan ve arkadaşları (91) tarafından yapılan beden eğitimi ve spor yüksek okulunda öğrenim gören öğrencilerin yaşam doyumlarının cinsiyet değişkeni dikkate alındığında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Çeçen (92) Üniversite öğrencilerin cinsiyet ve yaşam doyum düzeylerine göre anlamlı bir farklılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bizim çalışmamızda olduğu gibi öğretmen adaylarına yaşam doyum testi uygulanmış ve kadın öğretmen adaylarının ortalaması $X=4.52$, erkek öğretmen adaylarının ortalaması $X=4.14$ bulunup iki fark arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır (93). Yaşam doyumları cinsiyete göre farklılık göstermemekte daha çok ekonomik durum, çevre gibi faktörler etkilemektedir. Adayların sportif, sosyal ve sanatsal faaliyetlere katılamaması yaşam doyumlarını, hayattan zevk almayı düşürdüğü söylenebilir. Ayrıca bizim yaptığımız çalışmada beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşam doyumları, diğer atama bekleyen öğretmen adaylarına göre daha düşük çıkmıştır. Bu durum öğretmen adaylarının yaşam doyum durumlarında cinsiyet değişkeninin etki etmediğini, erkek ve bayan öğretmenlerinin yaşam düzeylerinin bir birine yakın olduğunu ve yaşam doyumlarının düşük düzeyde olduğu söylenebilir.

Atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaş değişkenine göre yaşam doyumlarına bakıldığında 21-24 Yaş arası yaşam doyum ortalamaları $X= 2.45$ olup 25-29 yaş arası yaşam doyum ortalamaları $X=2.35$, 30 ve üzeri yaş yaşam doyum ortalamaları $X=2.02$ olarak bulunmuştur. Yaş ortalamaları dikkate alındığında yaşam doyumları arasında anlamlı bir farklılık bulunmasa da yaş ilerledikçe yaşam doyumları düşmektedir. Sakarya Üniversitesi öğrencilerine yapılan bir çalışmada, araştırmaya katılan öğrencilerin yaş değişkeni sonucuna göre anlamlı farklılık olmadığı sonucuna ulaşılmıştır (94). Bizim çalışmamızın aksine Gülcan ve Bal (95) yaptıkları çalışmada 19-22 yaş aralığındaki öğrencilerin yaşam doyum ortalamaları ve 23-25 yaş aralığındaki öğrencilerin yaşam doyum ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulmuşlardır. Yine Literatür taramasına baktığımızda Gazi Üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksek okulu

öğrencileri üzerinde yapılan (96) araştırma sonucunda yaş değişkeni ile yaşam doyumu arasında anlamlı farklılık olduğu sonucuna ulaşmışlardır.

Atama bekleyen öğretmen adaylarının KPSS hazırlanma yıllarına göre yaşam doyum ortalamalarına bakıldığında hazırlanma yılları arttıkça öğretmen adayların yaşam doyumları düşmektedir. 1. Yıl yaşam doyum ortalaması $X= 2.84$ bulunurken 5. Yıl yaşam doyum ortalamaları $X= 1.98$ 'e düşmüştür. Her yıl hazırlanmaya yeniden başlayan öğretmen adayları için belli bıkkınlıklar olabiliyor. KPSS hazırlanma sürecinde adaylar kendilerini sosyal faaliyetlerden çekmek zorunda kalabiliyor. Bu süreçte adaylar ders çalışma ve fizyolojik ihtiyaçlarını karşılayabiliyor. Her yıl bu süreci tekrar tekrar yaşayan adayların yaşam doyum oranları da düşebiliyor. Yaşam doyumları genel olarak düşük düzeydedir ancak öğretmen adaylarının KPSS hazırlanma yılları arttıkça yaşam doyumları azalmaktadır.

Atama bekleyen öğretmen adayların bölüm değişkeni dikkate alındığında yaşam doyumları arasında anlamlı bir farklılık bulunamamıştır. Literatür taraması incelendiğinde Ulucan ve arkadaşları (91) tarafından yapılan çalışmalarda da bölüm değişkenine göre yaşam doyum düzeyleri arasında anlamlı bir farklılığa rastlanmamıştır. İnönü Üniversitesi Spor bilimleri öğrencilerinin okuduğu bölüm değişkenine göre bakıldığında anlamlı bir fak bulunamamıştır (97). Yapılan çalışmalar bizim çalışmamızla benzerlik göstermiş olup destekler niteliktedir.

Öğretmen adaylarının yaşam doyumları düşük düzeydedir. ($X=2.33$) Öğretmen adayları henüz atanamadıkları için yaşam doyumu yükseklerde ve ya tamamen alçaklarda değildir. Ellerinde olan imkânlar dâhilinde hayattan zevk almaya çalışmaktadırlar. Üniversitede okuyan beden eğitimi öğrencilerine yaşam doyum testi uygulanmış ve yaşam doyum ortalamaları $X=3.3$ olarak bulunmuştur (88). Çalışan bireylere de yaşam doyum testi uygulanmış, yaşam doyum ortalamaları $X=3.30$ olarak bulunmuştur (98). Çalışan kişilerin belli bir ekonomik düzeyi olması her gün belli bir işe gidip düzenli bir hayatları olmaları yaşam doyumlarını olumlu oranda artırmıştır. Çünkü ekonomik özgürlüğü olmayan çalışmayan birey tam olarak doyum kavramına ulaşamayabilir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

6.1. Sonuç

Araştırmamız bulgularına ilişkin sonuçlar aşağıda sıralanmıştır:

- Atama Bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk durumları yüksek düzeydedir.
- Atama Bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşam doyumları düşük düzeydedir.
- Atama Bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının cinsiyetlerinin umutsuzluk durumlarına etkilerinin olmadığı sonucuna varılmıştır.
- Atama Bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşlarına, KPSS hazırlanma yılına ve okudukları bölümlere umutsuzluk durumlarının arttığı sonucuna varılmıştır.
- Atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaş değişkeni dikkate alındığında 21-25 yaş ve 25-29 yaş umutsuzluk oranı arasında ciddi bir fark vardır. 25-29 ve 30-üstü yaşlar arası umutsuzluk ortalamaları arasında da ciddi bir fark vardır. Ayrıca yaş artıkça umutsuzluk puanlarının ciddi olarak arttığı görülmektedir.
- KPSS hazırlanma yılları dikkate alındığında 1.yıl umutsuzluk ortalamaları düşük, 2. Yıl da aynı şekilde ancak 3.yıldan sonra umutsuzluk oranlarında ciddi bir artış bulunmuştur. 4 ve 5. Yıllar da aynı şekilde artış vardır (Tablo 3).
- Atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adayların cinsiyetlerinin, yaşlarının ve bölümlerinin yaşam doyumlarına etkileri olmadığı sonucuna varılmıştır.
- Atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni adaylarının KPSS hazırlanma yıllarına göre yaşam doyumlarını etkilediği sonucuna ulaşılmıştır.

Sonuç olarak atama bekleyen öğretmen adaylarının umutsuzluk düzeyleri Beck ve arkadaşlarının önerdiği 4-8 puan arası hafif seviye umutsuzluk ve 9-14 puan arası orta seviye umutsuzluk düzeyleri arasında olduğu ve yaşam doyum düzeyleri düşük seviyede olduğu görülmektedir. Adayların yaşları ve KPSS hazırlanma yılları arttıkça umutsuzlukları artış göstermektedir ve yaşam doyumları düşmektedir.

6.2. Öneriler

Elde edilen bulgular doğrultusunda şu öneriler geliştirilebilir:

- Atama bekleyen öğretmen adaylarının geleceğe yönelik umutları sadece KPSS ye bağlamamalıdır. Diğer meslek gruplarını da araştırmalıdır.
- Atama bekleyen öğretmen adaylarının yaşam doyumlarını artırıcı etkinlik ve faaliyetlere katılarak umutsuzluk düzeyleri minimuma indirilmelidir.
- Bu kadar öğretmen adayı fazlası varken öğretmen yetiştiren kurumlar olarak Spor Bilimleri Fakülteleri az sayıda nitelikli öğretmen yetiştirmeleri ve Eğitim Fakültesi Formasyon birimleri artık formasyon belgesi vermemeleri gerekmektedir.
- Milyonlarca atama bekleyen beden eğitimi öğretmeni varken, beden eğitime başka branşlardan atamalar yapılmamalıdır.
- Spora Ülkece daha fazla önem verilmeli ve özel sektörde iş bulma olanakları kolaylaştırılmalıdır.
- 6. Okullarda ders sayısı artırılmalı 1. sınıflardan itibaren beden eğitimi ders saatleri olmalıdır.
- 7. Ülke olarak Beden Eğitimi ve Spor dersi boş ders ya da gereksiz ders olarak görülmekte bu algının yıkılması için bilgilendirilmeler yapılmalıdır.
- 8. Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine yalnızca beden eğitimi ve spor yüksekokulu mezunları alınmalıdır.

KAYNAKLAR

1. Şar A, Işıklar A, Aydoğan İ. Atama bekleyen öğretmen adaylarının yaşam doyumunu yordayıcı değişkenlerin incelenmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2013, 23: 257-71.
2. Erdem E, Soylu Y. Öğretmen adaylarının KPSS ve alan sınavına ilişkin görüşleri. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2013, 4 (1): 223-36.
3. Eşme İ. Öğretmen Yetiştirmede Geri Adımlar. Yayımlanmamış araştırma raporu, 2009.
4. Şahin İ. Öğretmen adaylarının öğretmen istihdam ve mesleki geleceklerine ilişkin görüşleri. *Educational Sciences: Theory and Practice* 2011, 11(3), 1167-84.
5. Sönmez V. *Eğitim Felsefesi*, Ankara, Adım, 1993.
6. Dilbaz N, Seber G. Umutsuzluk kavramı: depresyon ve intiharda önemi, *Kriz Dergisi* 1993, 1(3): 134-8.
7. Tümkaya S. Ailesi yanında ve yetiştirme yurdunda kalan ergenlerin umutsuzluk düzeyinin karşılaştırılması. *Gazi Üniversitesi Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 2005, 3(4): 445-57.
8. Seligman MEP, Maier SF. Failure to escape traumatic shock. *J Comp Physiol Psychol* 1967, 74: 1-9.
9. Hovardaoğlu S. Bazı Değişkenlerin Öğrenilmiş Çaresizliğe Etkileri. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi, Ankara: Hacettepe Üniversitesi, 1986.
10. Ersever H. Öğrenilmiş çaresizlik. *A.Ü. Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 1993, 26: 162-64.
11. Avşaroğlu S, Deniz ME, Kahraman A. Teknik öğretmenlerde yaşam doyumu iş doyumu ve mesleki tükenmişlik düzeyinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi* 2005, 14: 115-29.
12. Haybron DM. *Happiness and The Importance of Life Satisfaction*. Delivered at the Department of Philosophy, Arizona: University of Arizona, 2004, 18: 3-12.

13. Beck AT. Thinking and depression: I. Idiosyncratic content and cognitive distortions. *Arch Gen Psychiatry* 1963, 9(4): 324-33.
14. Tekin M. Beden eğitimi ve spor yüksekokulunda öğrenim gören öğretmen adaylarının çeşitli değişkenlere göre demokratik tutumlarının incelenmesi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi* 2009, 3(3): 204-12.
15. Saracoğlu S, Soylak M, Elci L. Enrichment and separation of traces of cadmium, chromium, lead and manganese ions in urine by using magnesium hydroxide coprecipitation method. *Trace Elem and Electrolytes* 2001, 18(3): 129-33.
16. Bucher CA, Koenig CR. *Method and Material for Secondary School Physical Education*. Saint Louis: The C.V. Mossey Company, 1983, 4: 127-32.
17. Harmandar İH. *Beden Eğitimi ve Spor'da Özel Öğretim Yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2004: 282.
18. Haywood KM. *Life Span Motor Development*. Champaign Human Kinetics. Pub Inc. 1989: 412-3.
19. Küçükahmet L. *Öğretim İlke ve Yöntemleri*. No:152, Ankara: Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları, A.Ü. Basımevi, 1986.
20. Küçükahmet L. *Öğretimi Planlama ve Değerlendirme*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım, 2003.
21. Özçelik DA. *Eğitim Programları ve Öğretim (Genel Öğretim Yöntemi)*. 8, Ankara: ÖSYM Eğitim Yayınları, Ankara Meteksan Anonim Şirketi, 1989.
22. Gürses A, Doğan Ç, Özkan E, Açıkyıldız M, Bayrak R, Yalçın M. Alan öğretmeni yetiştirmede tezsiz yüksek lisans eğitiminin sonuçlarının değerlendirilmesi. *S.D.Ü. Burdur Eğitim Fakültesi Dergisi* 2005, 9: 1-10.
23. Gök F. Hizmet öncesi ve hizmet içi öğretmen yetiştirme (Ulusal Tebliğler). *Öğretmen Yetiştirme ve İstihdamı Sempozyumu*, 2003.
24. Arslan S, Özpınar, İ. Öğretmen nitelikleri: İlköğretim programlarının beklentileri ve eğitim fakültelerinin kazandırdıkları. *Necatibey Eğitim Fakültesi Elektronik Fen ve Matematik Eğitimi Dergisi* 2008, 2,1: 38-63.
25. Kavcar C. Cumhuriyet döneminde dal öğretmeni yetiştirme. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi* 2002, 35(1-2): 1-14.

26. Safran M, Kan A, Üstündağ MT, Birbudak TS, Yıldırım O. 2013 KPSS sonuçlarının öğretmen adaylarının mezun oldukları alanlara göre incelenmesi. *Eğitim ve Bilim Dergisi* 2014, 39(171): 13-25.
27. Yüksel S. *Öğretmen Atamalarında Merkezi Sınav Uygulamasının (KPSS) Değerlendirilmesi*. XIII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, 6-9 Temmuz, Malatya, 2004: 2-7.
28. Gür BS, Çelik Z, Bozgeyikli H, Yurdakul S. *Eğitime Bakış 2018: İzleme ve Değerlendirme Raporu*. Ankara: Eğitim-Bir-Sen Stratejik Araştırmalar Merkezi. 2018: 86-87.
29. Talim Terbiye Kurulu Başkanlığı, Ankara: MEB Yayınları, 2014: 448.
30. KPSS A Grubu (2018) ve Öğretmenlik Sınav Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler, <https://www.osym.gov.tr/TR,15612/2019.html> 15 Aralık 2019.
31. Akandere M, Acar M, Baştuğ G. Zihinsel ve fiziksel engelli çocuğa sahip anne ve babaların yaşam doyumu ve umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2009, 22: 22-2.
32. Karabulut ÖÖ, Özer M. Yaşlılarda yaşam doyumu. *Geriatry* 2003, 6(2): 72-4.
33. Diener ED, Emmons RA, Larsen RJ, Griffin S. The satisfaction with life scale. *J Pers Assess* 1985, 49(1): 71-5.
34. Pavot WG, Diener E, Colvin CR, Sandvik E. Further validation of the Satisfaction With Life Scale: Evidence for the cross-method convergence of well-being measures. *J Pers Assess* 1991, 57(1): 149-61.
35. Özcan. B. Egzersiz Yapan ve Yapmayan Obez Kadınların Yaşam Doyumu ve Öz Yeterlik Düzeyleri. Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi, 2017.
36. Emmons RA. Diener E. Personality correlates of subjective well-being. *Pers Soc Psychol Bull* 1985, 11(1): 89-97.
37. Zhao XR, Qu H, Ghiselli R. Examining the relationship of workfamily conflict to job and life satisfaction: A case of hotel sales managers. *Int J Hosp Manag* 2011, 30(1): 46-54.

38. Charu M. Occupational stress and its impact on qwl with specific reference to hotel industry. *Advances in Management* 2012, 5(9): 50-4.
39. Keser A. İş doyumunu ve yaşam doyumunu ilişkisi: otomotiv sektöründe bir uygulama. *Kocaeli Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2005, 4(2): 77-96.
40. Preacher KJ, Hayes AF. Asymptotic and resampling strategies for assessing and comparing indirect effects in multiple mediator models. *Behav Res Methods* 2008, 40(3): 879-91.
41. Aşan Ö, Erenler E. İş tatmini ve yaşam tatmini ilişkisi. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi* 2008, 13(2): 203-16.
42. Tutcu A. Duyusal Sermayenin İş ve Yaşam Doyumu Üzerine Etkisine İlişkin Duyuşsal İyilik Algısının Aracılık Etkisi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Gaziantep: Hasan Kalyoncu Üniversitesi, 2018.
43. Dilmaç B, Ekşi H. Meslek yüksek okullarında öğrenim gören öğrencilerin yaşam doyumları ve benlik saygılarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi* 2008, 20: 279-89.
44. Özer M, Özsoy-Karabulut Ö. Yaşlılarda yaşam doyumunu. *Geriatry* 2003, 6(2): 72-4.
45. Keser A. Çalışmanın Anlamı, İnsan Yaşamındaki Yeri ve Yaşam Doyumu Üzerine Bir Uygulama. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Çalışma Ekonomisi Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Bursa: Uludağ Üniversitesi, 2003.
46. Eryılmaz A, Ercan L. Öznel iyi oluşun cinsiyet, yaş grupları ve kişilik özellikleri açısından incelenmesi. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi* 2011, 4(36): 139-51.
47. Toprak H. Ergenlerde Mutluluk ve Yaşam Doyumunun Yordayıcısı Olarak Psikolojik Sağlık Ve Psikolojik İhtiyaç Doyumu. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, 2014.
48. Eryılmaz A, Öğülmüş S. Ergenlikte öznel iyi oluş ve beş faktörlü kişilik modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* 2010, 11(3): 189-203.
49. Coşkun E. Kişilerin Mutluluk Düzeyleri ve Yaşam Doyumlarının Evlilik Uyumları İle Evlilik Süreleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü

- Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Üsküdar Üniversitesi, 2018.
50. Dockery AM. Happiness, Life Satisfaction and The Role of Work: Evidence From Two Australian Surveys. School of Economics and Finance, Curtin University of Technology, 2003.
51. Yetim Ü. Kişisel Projelerin Organizasyonu Açısından Yaşam Doyumu. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Doktora Tezi, İzmir: Ege Üniversitesi, 1991.
52. Tuncer N. Bir Grup Üniversite Öğrencisinin Belirlenen Sosyal Anksiyete Düzeylerine Göre Bilinçli Farkındalık ve Yaşam Doyumu Düzeylerinin İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Işık Üniversitesi, 2017.
53. Özcan R. Aqua-Pilates Egzersizlerinin Genç Kadınlarda Bazı Fiziksel Uygunluk Unsurlarına Etkisinin Araştırılması. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Rekreasyon Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Muğla: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi, 2017.
54. Akyol SU. Boşanmış ve Boşanmamış Aileye Sahip Ergenlerin Yalnızlık, Yaşam Doyumu, Sosyal Destek ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Denizli: Pamukkale Üniversitesi, 2013.
55. Acar AE. Kronik Hastalıkların Hastaların Aile İşlevleri ve Yaşam Doyumları Üzerine Etkisi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Aile Eğitimi ve Danışmanlığı Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İzmir: Dokuz Eylül Üniversitesi, 2011.
56. Eken FO. Anksiyetenin Yaşam Doyumu Üzerindeki Etkisinde Tükenmişliğin Aracı Rolü. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Beykent Üniversitesi, 2018.
57. Yetim Ü. *Toplumdan Bireye Mutluluk Resimleri*. İstanbul: Bağlam Yayıncılık, 2001.
58. Akçadağ P. Evli Bireylerde Evlilik Uyumu ile Yaşam Doyumu Arasındaki İlişkinin İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Üsküdar Üniversitesi, 2018.

59. Diener E, Biswas-Diener R. New directions in subjective well-being research: the cutting edge. *Indian J Clin Psychol* 2000, 27(1): 21-33.
60. Eryılmaz A, Öğülmüş S. Ergenlikte öznel iyi oluş ve beş faktörlü kişilik modeli. *Ahi Evran Üniversitesi Kırşehir Eğitim Fakültesi Dergisi* 2010, 11(3): 189-203.
61. Tuncer N. Bir Grup Üniversite Öğrencisinin Belirlenen Sosyal anksiyete Düzeylerine Göre Bilinçli Farkındalık ve Yaşam Doyumu Düzeylerinin İncelenmesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Klinik Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Işık Üniversitesi, 2017.
62. Eryılmaz A. Ergen öznel iyi oluş ölçeğinin geliştirilmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi* 2009, 7(4): 975-89.
63. Şahin Ş. Beden Eğitimi Öğretmenlerinin Tükenmişlik ve Yaşam Doyumu Düzeyleri. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Mersin: Mersin Üniversitesi, 2008.
64. Başer ŞG. Lise Öğrencilerinin Bağlanma Stilleri ve Yaşam Doyumlarının İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Ankara: Gazi Üniversitesi, 2009.
65. Öz F. Ümit ve Ümitsizlik, In: Sağlık Alanında Temel Kavramlar (2. Baskı), Ankara, 2010: 189-218.
66. Özben Ş. Yaşlılarda umutsuzluk, *Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Dergisi* 2008, 23: 136-51.
67. Tercanlı N, Demir V. Beck Umutsuzluk ölçeğinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi (Gümüşhane İli Örneği), *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 2012, 1(1): 29-40.
68. Sarıkoç G, Demiralp M. Hastalığa Psikososyal Yanıt. In: Psikososyal Hemşirelik Genel Hasta Bakımı İçin, 3. Baskı, Öz F, Demiralp M (eds), Ankara Akademisyen Kitabevi, Ankara, 2014: 7-15.
69. Sert Ağır M. Yaşam kalitesi, değerler ve umut-umutsuzluk, *Marmara Sosyal Araştırmalar Dergisi* 2017, 11: 84-103.
70. Frankl EV. *İnsanın anlam arayışı*, Budak S. (Çeviri editörleri). Orijinal baskı 1946, Ankara: Öteki Yayınevi, 2007.

71. Abela JRZ, Payne AVL. A test of the integration of the hopelessness and self-esteem theories of depression in schoolchildren. *Cognit Ther Res* 2003, 27: 519-35.
72. Konukbay D. Engelli Çocuk Ebeveynlerinin Umutsuzluk Düzeyleri ve Problem Çözme Becerileri Arasındaki İlişki. Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Hemşirelik Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Gülhane Askeri Tıp Akademisi, 2005.
73. Tercanlı N, Demir V. Beck umutsuzluk ölçeğinin çeşitli değişkenler açısından değerlendirilmesi. *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi* 2012, 1(1): 29-40.
74. Horney K. *Ruhsal çatışmalarımız*, Budak, S. (Çeviri editörleri). Orijinal baskı, 1992, Ankara: Öteki Yayınevi, 2007.
75. Kızılgöçit M. Yalnızlık Umutsuzluk ve Dindarlık İlişkisi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı. Doktora Tezi, Erzurum: Atatürk Üniversitesi, 2011.
76. Yıldırım S. Anaokulu Öğretmenlerinde Tükenmişlik Düzeyi ve Umutsuzluk Düzeyleri Arasındaki İlişki. Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Yeditepe Üniversitesi, 2007.
77. Savaşır L, Şahin NH. *Bilişsel-davranışçı Terapilerde Değerlendirme: Sık kullanılan ölçekler*. Ankara: Türk Psikologlar Derneği Yayınları, 1997: 86-92.
78. KPSS A Grubu ve Öğretmenlik Sınav Sonuçlarına İlişkin Sayısal Veriler, <https://www.osym.gov.tr/TR,15612/2019.html> 11 Aralık 2019.
79. Cohen J. Statistical power analysis for the behavioral sciences. 2nded. Hillsdale-NJ: Lawrence Erlbaum Associatesi, 1988.
80. Karasar N. *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: 3A Araştırma Eğitim Yayıncılık, 1994: 248.
81. Durak A, Palabıykoğlu R. Beck umutsuzluk ölçeğinin geçerlilik çalışması. *Kriz Dergisi* 1994, 2 (2): 311-9.
82. Doğan P. Resim öğretmeni adaylarının umutsuzluk düzeylerinin incelenmesi. *Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Dergisi* 2014, 36(36): 115-27.

83. Aysan F, Bozkurt N. Okul psikolojik danışmanların yaşam doyumu, stresle başa çıkma stratejileri ile olumsuz otomatik düşünceleri: İzmir ili örnekleme. 7. Ulusal Eğitim Bilimleri Kurultayı, Eğitim Fakültesi, Malatya: İnönü Üniversitesi, Temmuz, 2004.
84. Çiftegöz P. Üniversite Sınavına Hazırlanan Lise Öğrencilerinde Denetim Odağı İnancının Umutsuzluk Düzeylerine Etkisi: Avcılar-Beylikdüzü Örnekleme. Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı. İstanbul: Beykent Üniversitesi, 2018.
85. Dereli F, Kabataş S. Sağlık yüksekokulu son sınıf öğrencilerinin iş bulma endişeleri ve umutsuzluk düzeylerinin belirlenmesi. *Yeni Tıp Dergisi* 2009, 26: 31-6.
86. Şehmus, S. Öğretmen Adaylarının Atanamama Kaygılarının Umutsuzluk Düzeyleri Ve Bazı Değişkenler Açısından İncelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Psikoloji Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: İstanbul Arel Üniversitesi, 2019.
87. Bilgici BG, Deniz Ü. Okul öncesi öğretmen adaylarının mesleki kaygılarının bazı demografik özelliklerine göre incelenmesi. *Cumhuriyet Uluslararası Eğitim Dergisi* 2016, 5(1): 53-70.
88. Gençay S. Beden eğitimi öğretmeni adaylarının umutsuzluk ve yaşam doyumlarının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi* 2009, 8(27): 380-8.
89. Tekin M, Filiz K. Beden eğitimi ve spor yüksekokullarının antrenörlük eğitimi ve spor yöneticiliği bölümlerinde öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk ve boyun eğici davranış düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre incelenmesi. *Spormetre* 2008, 5(1): 27-37.
90. Aktaş I, Alpay DD. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu'nda öğrenim gören öğrencilerin umutsuzluk düzeyleri. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2015, 15: 15-24.
91. Ulucan H, Kılınç M, Kaya K, Türkçapar Ü. Beden eğitimi ve spor yüksekokullarında öğrenimlerine devam eden öğrencilerin umutsuzluk ve yaşam doyum düzeylerinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi* 2011, 13(3): 349-56.

92. Çeçen AR. Üniversite öğrencilerinin cinsiyet ve yaşam doyumu düzeylerine göre sosyal ve duygusal yalnızlık düzeylerinin incelenmesi. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 2007, 3(2): 180-90.
93. Recepoğlu E. Öğretmen adaylarının yaşam doyumları ile öğretmenlik mesleğine ilişkin tutumları arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi Özel sayı* 2013, (1): 311-26.
94. Aydın BB. Üniversite Öğrencilerinin Yaşam Amaçlarının Alt Boyutlarının Genel Öz Yeterlik Yaşam Doyumu ve Çeşitli Değişkenlere Göre İncelenmesi. Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı. Yüksek lisans tezi, Sakarya: Sakarya Üniversitesi, 2011.
95. Gülcan A, Bal NB. Genç yetişkinlerde iyimserliğin mutluluk ve yaşam doyumu üzerindeki etkisinin incelenmesi. *Asya Öğretim Dergisi* 2014, 2:41-52.
96. Karakılıç M, Alay S, Koçak S. Spor yöneticiliği programında öğrenim gören öğrencilerin doyum düzeyleri. *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Dergisi* 2009, 2: 33-42.
97. Bektaş S. İnönü Üniversitesi Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Yaşam Doyumu Düzeylerinin İncelenmesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek lisans tezi, Malatya: İnönü Üniversitesi, 2019.
98. Aydın R. Çalışan bireylerde yaşam doyumu, mesleki tükenmişlik ve dini başa çıkma arasındaki ilişkinin incelenmesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Felsefe ve Din Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi, Kastamonu: Kastamonu Üniversitesi, 2019.

EKLER

EK 1. ÖZGEÇMİŞ

A. Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı: Sultan ŞAHİN

Doğum Tarihi ve Yeri: 1992 / Kayseri

B. Eğitim Bilgileri

Lisans Mezunu Olduğu Üniversite: Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi

C. İş Tecrübesi

2016-2017 : Kayseri Bilfen Ortaokulu / Beden Eğitimi Öğretmeni

2019-.....: Kırşehir Gençlik ve Spor İl Müdürlüğü Spor Eğitim Uzmanı

EK 2. ANKET

Değerli Beden Eğitimi Öğretmeni Adayı Arkadaşlarım,

Bu çalışma ‘‘Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Yaşam Doyumları ve Umutsuzluk Durumlarının Araştırılması’’ adlı çalışma için uygulanacaktır. Ölçek formlarında bulunan ifadeleri cevaplarırken çoktan seçmeli cevaplardan oluşan kutucuğu işaretleyerek cevaplar veriniz. Ölçek formlarına vereceğiniz samimi ve doğru cevaplar ölçeklerin güvenilirliğini etkilemektedir. Yapacağınız katkılardan dolayı şimdiden teşekkür ederim.

Sultan Çalık
İnönü Üniv. Sağlık Bilimleri Enstitüsü
Yüksek Lisans Öğrencisi

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyet Kadın Erkek
2. Yaşınız 21-24 25-29 30 ve üstü
3. Kpss Hazırlanma Yılıınız 1 2 3 4 5 ve üstü
4. Mezun Olduğunuz Bölüm
- Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği
- Antrenörlük
- Spor Yöneticiliği
- Engellilerde Beden Eğitimi ve Spor

UMUTSUZLUK ÖLÇEĞİ

Numara	İfadeler	Evet	Hayır
1	Geleceğe umut ve coşku ile bakıyorum.		
2	Kendim ile ilgili şeyleri düzeltemediğime göre çabalamayı bıraksam iyi olur.		
3	İşler kötüye giderken bile her şeyin hep böyle kalmayacağını bilmek beni rahatlatıyor.		
4	Gelecek on yıl içinde hayatımın nasıl olacağını hayal bile edemiyorum.		
5	Yapmayı en çok istediğim şeyleri gerçekleştirmek için yeterli zamanım var.		
6	Benim için çok önemli konularda ilerde başarılı olacağımı umuyorum.		
7	Geleceğimi karanlık görüyorum.		
8	Dünya nimetlerinden sıradan bir insandan daha çok yararlanacağımı umuyorum.		
9	İyi fırsatlar yakalayamıyorum Gelecekte yakalayacağıma inanmam için de hiçbir neden yok.		
10	Geçmiş deneyimlerim beni geleceğe iyi hazırladı.		
11	Gelecek, benim için hoş şeylerden çok tatsızlıklarla dolu görünüyor.		
12	Gerçekten özlediğim şeylere kavuşabileceğimi ummuyorum.		
13	Geleceğe baktığımda şimdikine oranla daha mutlu olacağımı umuyorum.		
14	İşler bir türlü benim istediğim gibi gitmiyor.		
15	Geleceğe büyük inancım var.		
16	Arzu ettiğim şeyleri elde edemediğime göre bir şeyler istemek aptallık olur.		
17	Gelecekte gerçek doyuma ulaşmam olanaksız gibi.		
18	Kötü günlerden çok, iyi günler bekliyorum.		
19	Gelecek bana bulanık ve belirsiz görünüyor.		
20	İstediğim her şeyi elde etmek için çaba göstermenin gerçekten yararı yok, nasıl olsa onu elde edemeyeceğim.		

YAŞAM DOYUM ÖLÇEĞİ

Bu ankette size uygun olan kutucuklarından birini (X) şeklinde işaretleyiniz.		Hiç katılmıyorum	Çok az katılmıyorum	Orta düzeyde katılmıyorum	Büyük oranda katılmıyorum	Tamamen katılmıyorum
1	İdeallerime yakın bir yaşantım var.					
2	Yaşam koşullarım mükemmeldir.					
3	Yaşamımdan memnunum.					
4	Şimdiye kadar yaşamdan istediğim önemli şeylere sahip oldum.					
5	Tekrar dünyaya gelsem hayatımdaki hemen hemen hiçbir şeyi değiştirmezdim.					

EK 3. GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

15/06/2019

İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL VE BEŞERİ BİLİMLER BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİK
KURULU

BİLGİLENDİRİLMİŞ GÖNÜLLÜ ONAM FORMU

BU DÖKÜMANI DİKKATLİCE OKUYUNUZ

Sizi Dr.Öğretim Görevlisi Celal TAŞKIRAN ve Sultan ÇALIK tarafından yürütülen “**Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Yaşam Doyumları ve Umutsuzluk Durumlarının Araştırılması**” başlıklı **araştırmaya** davet ediyoruz. Bu araştırmaya katılıp katılmama kararını vermeden önce, araştırmanın neden ve nasıl yapılacağını bilmeniz gerekmektedir. Bu nedenle bu formun okunup anlaşılması büyük önem taşımaktadır. Eğer anlayamadığınız ve sizin için açık olmayan şeyler varsa, ya da daha fazla bilgi isterseniz bize sorunuz.

Bu çalışmaya katılmak tamamen **gönüllülük** esasına dayanmaktadır. Çalışmaya **katılmama** veya katıldıktan sonra herhangi bir anda çalışmadan **çıkma** hakkında sahipsiniz. 18 yaşının altındaki Katılımcı/Gönüllülerin, Velayet veya Vesayetindeki yasal temsilcilerine gerekli açıklamalar yapılarak bilgilendirildi, çalışma için gerekli İzin/Onam alındı. **Çalışmaya katılmanız, soruları yanıtlamanız, araştırmaya katılım için onam/onay verdiğiniz anlamına gelmektedir.** Size verilen formlardaki soruları yanıtlarken kimsenin baskısı veya telkini altında olmayın. Bu formlardan elde edilecek bilgiler tamamen **Araştırma amacı** ile kullanılacaktır. **İsminizi yazmayabilirsiniz/Kimlik bilgilerinizi açıklamak zorunda değilsiniz. İsminizi veya kimlik bilgilerinizi belirttiğiniz takdirde; Araştırma yayınlansa bile isminiz ve kimlik bilgileriniz kesinlikle gizli kalacak ve 3. bir şahısa verilmeyecektir.**

1. Araştırmayla İlgili Bilgiler:

- Araştırmanın Amacı:** Bu araştırma Atama Bekleyen Beden Eğitimi Öğretmeni Adaylarının Yaşam Doyumları ve Umutsuzluk Durumlarının Araştırılması incelemek amacı ile yapılmaktadır.
- Araştırmanın İçeriği:** Son yıllarda ülkemizde atanamama problemi, öğretmen adayları için ciddi bir sorun haline gelmekte ve bu tüm hayatlarını psikolojik olarak, yaşam doyumlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Yapılacak araştırmalar atanmayan beden eğitimi öğretmeni adaylarının yaşadıkları psikolojik ve ruhsal problemleri bilimsel olarak ortaya koymaya katkı sağlayacak ve problemle ilgili kurum ve kuruluşların dikkatini çekmeye yardımcı olacaktır.
- Araştırmanın Nedeni:** Bilimsel araştırma Tez çalışması
- Araştırmanın Öngörülen Süresi:** 8 ay (+ / -)
- Araştırmaya Katılması Beklenen Katılımcı/Gönüllü Sayısı:**384
- Araştırmanın Yapılacağı Yer(ler):** Muhtelif

2. Çalışmaya Katılım Onayı (Katılımcı/Gönüllü):

Yukarıda yer alan ve araştırmadan önce katılımcıya/gönüllüye verilmesi gereken bilgileri okudum ve katılmam istenen çalışmanın kapsamını ve amacını, gönüllü olarak üzerime düşen sorumlulukları tamamen anladım. **Çalışma hakkında yazılı ve sözlü açıklama aşağıda adı belirtilen araştırmacı tarafından yapıldı, soru sorma ve tartışma imkanı buldum ve tatmin edici yanıtlar aldım. Bana, çalışmanın muhtemel riskleri ve faydaları sözlü olarak da anlatıldı.** Bu çalışmayı istediğim zaman ve herhangi bir neden belirtmek zorunda kalmadan bırakabileceğimi ve bıraktığım takdirde herhangi bir olumsuzluk ile karşılaşmayacağımı anladım.

Bu koşullarda söz konusu araştırmaya kendi isteğimle, hiçbir baskı ve zorlama olmaksızın katılmayı kabul ediyorum.

Katılımcı (Reşit olanlar) için:

Adı-Soyadı:

İmzası:

Velayet ve vesayet altında bulunanlar için veli ve vasisinin:

Adı-Soyadı:

İmzası:

1.Araştırmacının Adı-Soyadı, Unvanı: Dr.Öğretim Görevlisi Celal TAŞKIRAN

İmzası:

2.Araştırmacının Adı-Soyadı, Unvanı: Bed.Eğt. Öğrt. Sultan ÇALIK

İmzası:

***Not:** Bu form, iki nüsha halinde düzenlenir. Bu nüshalardan biri imza karşılığında gönüllü kişiye verilir, diğeri araştırmacı tarafından saklanır.*

Not:

Katılımcı sayısının fazlalığı ve bununla birlikte zamanın kısıtlılığı gibi durumlar söz konusu olduğunda araştırmacı tüm gruba Bilgilendirilmiş Onam Formundaki bilgileri tek seferde sözlü olarak okumayı ve bir imza listesi dolaştırarak katılımcıların araştırmaya katılmayı kabul ettiklerine dair bu listeye toplu olarak imza atmaları tercih edebilir.

EK 4. ETİK KURUL ONAYI

26.03.2020

Etik Kurulu Onay Sıyonu

T.C. İNÖNÜ ÜNİVERSİTESİ BİLİMSEL ARAŞTIRMA VE YAYIN ETİĞİ KURULU Sağlık Bilimleri Girişimsel Olmayan Klinik Araştırmalar Etik Kurulu			
Oturum Tarihi : 17-03-2020	Oturum Sayısı : 6	Karar Sayısı : 2020/519	
<p>Başvurunuz; üniversitemiz Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi açısından uygun olup-olmadığı hususundaki başvurusuna ilişkin raportör raporu görüşüldü. Çalışma Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi açısından değerlendirildiğinde; çalışmanın etik açıdan uygun olduğuna; oy birliği ile karar verilmiştir.</p>			
Çalışma Adı	ATAMA BEKLEYEN BEDEN EĞİTİMİ ÖĞRETMENİ ADAYLARININ YAŞAM DOYUMLARI VE UMUTSUZLUK DURUMLARININ ARAŞTIRILMASI		
Araştırmacılar	Doç.Dr. MEHMET GULLU (Yardımcı Araştırmacı) Doç.Dr. Celal Taşkıran (Danışman) Yüksekisans Öğrencisi SULTAN ŞAHİN (Yardımcı Araştırmacı)		
Başkan	Prof.Dr. Osman CELBİŞ		
Kurul Üyeleri			
Prof.Dr. Kadir ERTEM		Prof.Dr. Cemşit KARAKURT	
Prof.Dr. Sermin TİMUR TAŞHAN		Doç.Dr. Dinçer ÖZGÖR	
Yüksel SEÇKİN		Barış OTLU	